

یوسف وزلنجا

بزبان
نورکی

برگردان کسریوس قمری

از اشعارت بنیاد کتابخانه فردوسی تبریز

باقلان یری تبریز، اقبال مطبوعاتی متحدهین چهارراهی قیمه‌ی ۱۰ تومان

تَحْنُّنْ نَقْصٍ عَلَيْكَ أَحْسَنُ الْقَصْصِ

کلیات داستان

یوسف و زلیخا

دوغرولدان سیروس قمری

بوراخیش بنیاد کتابخانه فردوسی تبریز تلفن ۳۶۴۵۹

بوراخیش حقی دوغرولدانا عایددیر

بسم الله الرحمن الرحيم

حضرت یوسف آنادان الماغی

نهایت . الله ، راحیله رحم ایلدى او نادا ایولاد ویردى . یعقوب راحیله یاتدى . راحیله حامله اولدى بیر او غلان دوغىدى جوخ گوزل تۈز لوايدى بونن آدینى یوسف قويىدى لار راحیله یعقوب بيريلندى آنى ايل صونرا و ميلاد عيسادن (١٢٢٥) ايل قاباق حران ئولكىسىنده حضرت یوسفى دوغىدى . او ندان صونرا یعقوب قاين آناسى و دايىسى «لابانا» دىلەي كە :

ایندى منىم آزادا يلە، تاكە آروادلارىمى و ایولادىمى گوتوروب تۈز وطنىمە گېدىم .

لابان - سۇن چو بانلىقۇن مەتىنە جوخ آرتىق منغۇت گوردىگىم اىچون بىرمەت داها يانىمدا قالسان ياخشى اولار و بوقالاچاغىن مەت اىچون دە آپرىجە مندن اجرت اىستە .

یعقوب - بودقەدە سۇن يانداقالارام بوشى طبلە كە سوزلىرىن اىچىنە گىچۈپ باخخارى بسوندان صورا دوغۇلاجاق قويونلارىن

قارارنگلیسی و گیچی بالالارینین آلاجاچالیسی منیم او لسون لابان
قبول ابلهدی بعقوبون تدبیر ابله او ندانصورا دوغولان قوزولارین هاموسی
قـارا دنگلی و گیچی ؟ الالارینین هـ امیسی
آلاجاچالی دوغـلـوـرـدـی يـعـقـوبـ پـيـغـمـبـرـهـ اـهـلـهـ دـوـمـلـهـ سـهـرـهـ کـنـیـزـلـرـ
خـلامـلـارـصـاحـبـیـ اوـلـدـیـ دـوـلـتـیـ گـوـنـیـ گـوـنـدـنـ آـرـتـیـرـدـیـ سـوـرـوـلـرـنـیـ بـوـسـیـاـقـ
آـرـتـدـغـنـاـگـورـهـ آـخـرـدـهـ قـاـپـنـ آـتـاـسـیـنـیـ وـیـرـمـیـهـ جـگـنـدـنـ قـوـرـخـدـوـغـیـ اـیـچـوـنـ
يـعـقـوبـ دـالـدـادـ سـوـرـوـلـرـنـیـ ،ـ کـنـیـزـ وـغـلامـ لـارـنـیـ صـحـراـوـهـ اوـزـاقـ بـیـرـیـرـهـ
يـغـدـیـ وـ آـدـامـ گـوـنـدـرـوـبـ لـیـاهـیـ وـ رـاحـیـلـیـ گـیـرـدـیـ يـعـقـوبـ سـوـرـوـلـرـیـلـهـ
آـرـوـادـلـارـیـ وـ اـیـ وـلـادـیـلـهـ قـاـپـنـ آـتـاـسـیـنـدـانـ خـبـرـسـیـزـ چـیـخـوـبـ
کـنـهـانـهـ طـرـفـ قـاـچـدـلـاـرـ مـیـورـاـ قـاـیـنـ آـتـاـسـیـنـیـ وـانـوـنـ اـیـوـلـادـلـارـنـیـ خـبـرـلـرـیـ
اوـلـدـیـ يـعـقـوبـ دـوـتـماـقـ اـیـچـوـنـ دـالـپـسـیـجـاـ گـلـدـیـلـرـ بـیـرـدـهـ اوـنـایـتـشـدـیـلـرـ،ـ
آـرـالـارـنـیـاـ اوـزـوـنـ دـانـیـشـقـیـلـارـ اوـلـدـیـ آـخـرـهـ بـارـشـدـیـلـارـ .ـ لـابـانـ شـوـزـ
ایـوـلـادـیـلـهـ دـالـیـ قـلـیـتـدـیـ يـعـقـوبـ دـاخـسـیـ آـرـوـادـ اوـشـاغـنـیـ وـسـوـرـوـلـرـنـیـ
گـوـتـوـرـوـبـ کـنـهـانـهـ گـلـدـیـ وـقـارـدـاشـیـ عـصـوـنـیـنـ یـانـنـاـ آـدـامـ گـوـنـدـرـوـبـ
باـغـشـلـانـنـماـسـپـنـیـ تـوـقـعـ اـیـلـهـ دـیـهـلـرـ بـیـرـچـوـخـ مـقـدـارـیـنـیـ آـیـرـوـبـ
آـرـتـیـکـ شـکـسـتـهـ نـفـسـلـیـکـ اـیـلـهـ عـصـوـیـهـ هـدـیدـاـیـلـهـ دـیـهـلـرـ بـیـرـقـوـبـونـ قـارـدـاشـیـ
عـصـوـیـهـ پـیـشـکـشـیـ اـیـلـهـ دـیـگـیـ هـدـیـهـلـرـ بـیـنـلـارـاـیـدـیـ دـیـشـیـ گـیـچـیـ ٢٠٠ـ اـرـکـ
گـیـجـعـ ٢٠٠ـ دـیـشـیـ قـوـبـوـنـ ٢٠٠ـ قـوـجـ ٢٠٠ـ یـانـیـ بـالـانـیـ سـوـرـوـلـرـنـیـ
دوـهـدـهـ ٣٠ـ اـینـثـ ٤٠ـ اوـکـوـزـ ١٠ـ دـیـشـیـ اوـلـاـغـ ٤٠ـ اـیـسـرـ کـلـکـ اوـلـاـغـ
١٠ـ بـاـشـ .ـ

عـصـوـ قـارـدـاشـیـ يـعـقـوبـونـ بـوـهـدـیـهـلـرـنـیـ آـلـوـبـ اوـنـیـهـ بـارـشـدـیـ

عیصو اوندان صورا ھدیه لرینی ده گو توروب بعقوبدن آپرلدى ئوزیور دونا
قاپتدى .

کنعان یئرى و يعقوبون قىزى (دیناھە) تجلاۋىز

حضرت يعقوب فازداشى عیصو ايله بازشاندان صورا ئوز ئوز ايشىدە
آسودا اوالدى سورولرىنى اهل عيالىنى و اولادنى گو توروب آناسىنین
وطنى كنunan يېرلرنە گىلدى كنunan يېر لرنىن ھواسى لطىف و معتدلدى
باغلق وباغچالق آباد يېرلردى سورولر ساخلاماغا سورولىر صاحى
آدامىن گىچىنەسىنە چوخ الويرىشلىدى بونون اىچون اورادا قالماگى
حضرت يعقوب داها مناسب گورمىشىدى يعقوب كنۋاندە شەقىم شهرلىرىنىن
اولان شالىما گىلدى و شهرىن قاباغىندا چادرنى قوردى چادرنىن قوردىغى
يېرى يوز پارچە گوموشە صاتىن آللدى سورولرى اىچون كولگە لىكلىر
قايدىرى و ئوزىنە اوردا بىر صومعه (عبدتگاه) بنا ايلدى حضرت يعقوبون
لياپدىن اولاققىزى ديناه ولايتىنەن قىز لارينا تىاشا ايلەملەك اىچون كنارە
چىخىدى و لايتىن اميرى حىولى يىن او غلو شەقىم اونى گوردى و عىاشق
اولىوب گىدوب آناسىنا قىزى او زى اىچون اىستىلى . جمۇر يعقوبون
ياناڭلدى احو الاتى دىدى يعقوب بىر خائىن طرفىدىن قىزى نىن بى حىرىتى
اولىدېغىنى آبنادى او غلانلارى نەۋەلرى صحرادە سوروللىرىن يانىدا او لەپىغى
ايچون بىر سوز دىمەدى تاكە او غلانلارى صحرادە گىلدىلىرى اجو الاتى

بىلدىلر اميرين و اوغلو نون باره سينده عداو تىندىلر حمور و اوغلۇ يعقوبە
و ايوولادينا چوخ بويوك ھىدىه لار وعده ايندىلر يعقوب و ايوولادى ئورە
كلىرىنин ايچىمىنى بونلارا بىلدىرمىدىلار ظاھىر دە بەھى شرطايىلە بونلارىن
سوزىنى قبول ايندىلر يعقوب ايوولادى صورا بير جىلە ايدىوب شهرىن
اميرى حمورى و اوغلۇ شېقىمى اولدۇردو ارماللارنى تالادىلار وار بوخ
لارىنا صاحب اولدىلار يعقوب ايوولادنا بوخ خصوصىدە مىزتەتلىكى لەكىن
اونلار دىدىلر كە باجىمزا نامناسب بىر معاملە ايتىك اىستەپتەرىن بارە
سيندە بىزىم دخى بىلە اىتمەگە حقمىز وار بىدە .

حضرت يعقوبون كوجىمه گى و راحيلىن وفاتى

حضرت يعقوبون ايوولادى (شېقىم) شهرىنин اميرىنى و اوغلۇنى
ئولدۇرۇپ شهرى تاليا نانصورا داها اوردا قالماقدان قورخىسى لار
يعقوب ايوولادنا امسايلدى كىنار آدام لارى ايچىلىنىن چىخاتسى لار
پالتارلارىنى دە گىشىدىرىدىلر سورولرىنى وار بىوشلارىنى گوت سورۇپ
اوردان كوجىدىلر كە كىنان يېرلىنىن لوز دىيلن يېرە گىتىدۇپ منزل
اپلدىلار يعقوب او يېرىن آدینى بىت ايل آدلانىدردى و شوزونسون الله

طرفندن اسرائیل یعنی عبدالله الله الهین بنده سی آدلاندیغىنى يعقوب اوراده
شانگاه او لماق ايچون داشدان بيرستون قاييروب اورادانداها كوچدى
افرات یعنى فرات چايانا يتيشمه گە آزقالمشى لار راحيل آغزى باشلىوب
بىراوغلان دوغدى يعقوب اونون آدنى بىن بامين تويدى راحيل بو -
اوغلانى چوخ زحمت ايله دوغدى دوغاندان صورا دا راحيلين ئوزى
وقلت ايله دى راحيل فرات يولوندا لحم آدلانا بير يشى دفن ايله دى
بىن بامين حضرت يوسف دوغولاندا اون ايل صورا دوغولدى حضرت
يوسف بوندان آناو آنا بير قارداش ايدى او ندان صورا يعقوب ئوز آناسى
اسحاقين پوردى اولان حبرونه گلدى اسحاق هله ساغدى بير مدت صورا
183 ياشيندا وفات ايله دى عيسى و يعقوب اسحاقى دفن ايله ديلار .
حضرت اسحاقين و قاتىندن صورا او غلى عيسى و ئوز سورولرىنى و
اولادىنى گوتوروپ اوردان ئوز گە طرفه كوچدى چوتىكە او لىدوقلارى
بىرايکى قارداشىن سورولرنە كفایت الله ميردى حضرت يعقوبنان اولاد
و سورولريله آناسىنین يوردوندا قالدى .

يوسفين يوخوسى

گىچىن صحىنە لىر دە تفصىلا يازدىغمىز وجىھىلە حضرت يعقوب كەنان
بىر لرىنە گلوب ساكن او لدوقدان و راحيل داها آخر نجى او غلو نىن يائىن

دوغودوقدهانصورا اون ايکىن اوغلان و بيرقىز صاحب ايدي جتو غلادويشنى
النسى اوغلان و بيرقىز اوتكىن آردايى لىاهدىن ئىدى ايکىن اوخورىدا
لىاهين كېتىرى ز يولپاھدان ايدي ايتكىن اوغلانى داھا راخيل بىن كەنېزىنى
بىلها دان ايدي بىرمعن ايله بىن يامين دان حضرت يعقوبون لاب ايستەكلى
حرمى يعنى راخيلدن ايلىلر

يعقوب اوغلى يوسفى ايستەكلى حرمى راخيل دوغلۇغى وغۇزى
داھا هرجەتىدا پچوخ كۆزەل و تگۈرچىل بىراوشان اولدىغى ئېچۈن چوخ
سورد اولادىتىن ھامىھىتىدان اوغى عسىز دوڭاردى كەنۋىزىدەن كىنار
اولماغانى راضىي اوڭىلاردى اوبيرىي اوغوللارى سەھر ايد سوردولۇپن يائىنا
گىدوب شولارلىك اوت لاماغا صەۋوار ھاقا مشخۇل اولىدۇق لارى مەحالدا
يعقوب يوسفى گۈنلەرنىزدى يانىتا آمير ماڭىزدى يعقوب يوسفتە خەقىنە بىلە
دېنگى بىرەنخىت سوز يوخ كە اوبيرىي قارداشلارلىن يېخىل ئەنگىنە سېبىيە اولا
جىاق ايندى بىر قاھىدە طبىعتىور انسان باشارىدىقچا ئورۇنىلاش بۇ يو گەنلى
گورمك اىستەمىز يوسفین قارداش لارى بىر حالدا ايلىلر آفاللارنىن سەھىتى
يوسفە آرتدىقچا قارداشلارنىن دا عداوتى يوسفین خەقىنە آرتماقدا
ايدى يوسفين وجودىن يوخ ايلەمكە فرصت آختارىرىدىلار آرادا يوسفە
جانى يانان وارىدى كە بوفىكىلارىن بويومە سىئە نىتىجە لەنمەسىئە مانع
اولايدى حالى يو كە يوسفین قارداش لارىنىن ھامىسى خالاسى اوغوللارندان
و كېنېزلىرىن دوغۇمۇش قارداشلار عبارت ايدى پالقۇز يوسفین آتا و آنا
يەھ قارداشى بىن يامين وارايدى كە ، او داھا چوخ چوخ اوشاق ايدى

هېچ بىرشىھە قادر دەگىل ايدى . يو سف دە هرجەتىن سادە دل ايدى آدم
اذىتلەر دچار او لىماسا تجرىبە صاحبى املابىلمىزى- سف قارداشلارنىن
ئوزىزىنە دشمن او لەدۇقلارىنى بىلمىزدى و بلە بىر فکرى خىالىنە كېتىرمىزدى
قلىيى صاف بىراوشاق او لەدىغى اىچون بۇ فكى لىرى قلىيىنە كېتىرمىزدى
يعقوب يو سفین اڭنەنە گۈزەل پالاتارلار گىدىرىدى حتى بىر دۇندا تىكدىرى -
مېشىدى بۇ پالاتار قارداشلارنىن بىخىل لىيگىنى داهادا آرتىرىدى بۇ اثنالار دە
ايدى كە يو سف بىر يو خۇ گىدرى بۇ وقت يو سف اوون باشىندان آرتىق
بىرى باشد ايدى يو سف گوردىيگى يو خۇسېنى آتاسينا دىدى :
آتا بۇ گىچە چوخ غربى بىر يو خۇ گور دوم بىر كرسى ئۇستىندا
او تو ردىم گو گەن او نېراول دوز نان آى و گونبىر انزوب يانىما گىلدىلەر
وقبا غىيمىدە سىجىدە ايدۇپ يىرە აڭلدىلەر .

حضرت يعقوب يو سفین گوردىيگى يو خۇنин نە او لەدىغى آننادى
اونى قوجاغىننا باصوب اوپدى آغلادى و دىدى :
او غلام يو خۇوى گىذلت و قارداش لار يو بىلدىرمه قورخورام كە
سەنە بىخىل لىك ايدەلر و باشاوا او لىمازىن يامانلىق كېتىرەلەر گوردىيگىن
يو خۇنин تعبيرى بودر .

الله تىعاليٰ سۇن مرتىھى او جالىدا جاق سەنە ناز احسان بويور اجاق
او نېراول دوز عبارت دور او نېر قارداش ندا آىدا عبارت دور آنان گوندن
عبارةت آناوين جرمى حالانسىنە محتاج او لوب باس اگە جىكىرلەر .
حضرت يو سفین آتاسىنن تاپشىردىغىنە گورە يو خۇسېنى كېسىھ

بىلدىرمەدى لاكن قارداشلارىندان بىرىسى يو سف يوخوسىنى آتاسينا دىيغىنى و آتاسىدا اوسياق تعبير ايلدىكى زماندا قاپى آراسىندا قولاغ ويروب ايشتمىش ايدى او گىدوب بو كىفيتى او بىرى قارداش لارينا خبر ويردى بويوخودان صورا حضرت يعقوب يو سفى داهادا عزيز دوتىماغا باشلادى صورا حضرت يعقوب ئوزويده يو سف باره سىنده بىرىوخى گوردى يعقوب يوخودا گوردى كە يو سفه هر طرفدن قورت لار هجوم ايلدى اما بىرقورت يو سفه كەمك ايلوردى صورا بىر آيرىلدى يو سف بىرىن اىچىنە كىشىلىدى .

حضرت يعقوب بويوخولاردان صورا يو سفى داهما يانندان هېچ آييرماق اىستە بىردى او نون باشىنا بىر قضاڭله جىكىدىن قورخوردى او بىر طرفدن او غلانلارى يو سفى آتالارندان آييرماق وتلف ايتىمك اىستوردىلىر بونون اىچىون يغشوب مصلحتلىشىدىرى يو سفى آيرسینلار و گلوب بىر طرفدن يو سفين ئوزىنى صحرايە كەتىمە كە صحرادە ميوەلرده روب يىمە كە ئوزلىرى لە بىر ليكىدد اوينويوب گولمه كە چالىشىردىلار بىر طرفندە آتالارنىن ياننه گىدوب دىدىلىر .

عازىزىمىز آتا بىز شەھرىن كنارىنە صحرايە كەدىروخ دولان سوب سياحت ايدىروخ اورادا اوينويوب گولوروخ تميز هو آلېرىق حالىه كە سوو گىلى قارداشىمىز يو سف بىتون بونلارдан قالىرى او نون حصىنە بىلە دېگىن محبىتىن آرتىقلۇغا گورە بىچارىن دوستاخ كەمپىن صاخلىپور رصان اودا انساندىر على الخصوص او شاقدر اوينويوب گولە جىك گزوب دولان جانق

زماندوریازینه دگلی که اوئى بىزيمىلە بىز ابر گز مىگىدن دولانوب اویناماقدان
دالى قوبورسان ؟ بىز بىچارنېن بوسياق هرقىم او شاقلىق احتىاجىندان
محروم قالدىغنا آرتىق درجه دە حىفله نىرىك اوونون حالينا يازىغىمىز گلپىر
اذن ويراونى يانمىزجا آپاراخ اودا صحرادە چىچك لر چمن لر اىچىنده
اويناسىن صاف هوالرده گزوب دولانسىن گو گللى گوزى آچىلسىن
ئورەگى شادلانسىن .

حضرت يعقوب دوغرو دىبورسوز ايلادلاريم حقوق زواريوسف او
ساقلغە بخصوص هرقىم اوينىيوب گولمكلىرن ولذتلردىن محروم قالىر
لاكن اوئى گز مىگە گوندرمه دىيگىمېن سېبى قصور خدىغىم اىچوندر سىز
گىيدوب صحرادە بىر بىزىزىلە اوينىيوب گولمگە بىر بىروزىن قاچىشماغا
مشغول اولار سوز يو سفى او نودار سوز صحرادە بالقوز قويار سوز صحرانىن
قورت لارى كلوب يو سفى يىه لر اوونون آيرىلېغنا تاب اىدە بىلمىرم .

يوسفين قارداش لارىلە صحرايىه گىتمەسى

يعقوبون اوغلانلارى آتاسىنى هرجورە سوز لارىلە ايناندىرىدىلار
بىر طرفدىن دە حضرت يو سف صحرايىه قارداش لارىلە بىر ليكىدە گز مىگە
گىتمەسى اىچون آتاسىنىن اذن ويرمە گىنى توقع ايلەدى يالواردى ھامىدىن
آرتىق يو سف التماشى اپلەدى بالاخرى آتاسى اذن ويروب چونكە صباح

قارداش لاريله بير ليكده صهر ايه گيدوب كزه جك اوينويا جلق و گوله چك
ايدى حتى حضرت يوسف او گيجه نى سوندىقندان ياتا بيلمەرىدى،
حضرت يعقوبدا يو سفندن آيريلا جاغيچون او گيجه آغلاماقدان
فكروغصەلدن ياتا بيلمەرىدى چونكە گوردىگى يوخۇ او نۇن فكرنى
مشغول ايدىردى يو سفين سلامت قاييداغندان شبهه لنيردى مىباخ لو لدى،
يعقوبون او غلارى صحر ايه گيتىك اىچجون حاضرلانوب يو سفى ده آلوب
آپارماق نىتىلە آتالارنىن يانناڭلىدىلر يو سف قارداش لارقى گورەن وقت
آناسنากەن يالواروب اذن ايستەدى حضرت يعقوب يو سفين باشىن دارادى
زاف لرنە عطر نو كدى اكتئنە ياخشى بالتلاريله همان رنك رنك چوخانى
گيدىردى وبلادن ساخلانماق اىچجون حضرت ابراهيم خليل عليه السلامين
كويىنه گىنى گرموشىن بير قابىن اىچىنە قويوب باغلادى يو سفين بويوندانا
آصدى بىز زنبىل ده او ندان او ترى ايکى دانە چورەك بير قدر زيتون بىن
قدر سوت ويروب شمعونە تاپشىردى و دىدى :
او غلوم يو سف او شاقدر آجلغا سوسوز لغا داياماز يول اثناسندا
آجالسا سوسوز لاسا او نا چورەك سوت و سو وير :
حضرت يعقوب صورا يو سفين گوز لرلەندن گۈپدى و (سنن اللہ امانت
اپله دىم) دىندن صورا قارداشلارنا تاپشىردى يولاسالدى .

حضرت یوسفین قویویا صالحه‌ماسی

حضرت یوسف گوله و شاد بیرحالدا فارداش لاریله بیرلیکده آناسینین یانندا آیریلوپ آبادانلقدان کنار او لوپ صحرایه چیحدی لار (قدس، شریف) یولی اوستندا بیر ساعت قدر اوینویا ، گوله گیندیلر صحرانن خلوت بیریشه یتشدیلر او وقت فارداش لاری حضرت یوسفه او لان عداوت لرنی گوسترمگه باش لادر یتشوب هر طرفدن اونی ووردو لار جناب یوسفه جاننی قور تار ماق او چون فارداش لارنن هانسین اوستنه قاچوپ یالوادسین اونی او بیر لردن رحمسیز تا پدی عزیز بسلمش لطیف و جود هر طرفدن بدنه وورولان داش لار آغاج لار یومور خلاره پیک لرین آلتندان قیورانی ردی آغلیوپ آناسنی کمکینه چاغیریردی آخرده فارداش لارندا بعضی لوی خنجر لرین چکوپ اونی او لدورمک ایسته دیلر لakin فارداش لارین (روین) اونلارا مانع او لوپ دئدی :
قان تو کمه بین قانتو کمک بیوک گناه لار داندر اونی ئولدورمك عوضینه گوتوروپ قوییا سالو بیجانز راحت او لسوون .

فارداش لار رو بنین سوزنی بگندیلریو سفن پالتار لارنی سویوندو روپ چیپلاق بیر حاله قویدولار او اطرافده کاروان یولی ئوستنده بیر سو قویوسنی وار ایدی یوسفی قویو کنار نه گتیروپ بشینه بیر ایپ با غلاد لار و گوتوروپ قوییه سالدى لار یوسف قویونین کناریندن یانی شوب آغلادی

وقارداش لارنا يالواردى قارداش لارى او نون آه وزارنه قولاغ وئرمەدلر
اللىنى قويون گتارندن چكوب فويبيا بورا خدلار و دىدىلىر يوخودا
گوردىگىن او لدوزلار و آى و گون سنى اورادا يالقوز قويمازلار گلوب
سندە سجده ايدىلرى شىمك و گيمك گتىردىلر جناب يو سفه استهزى و نامناسب
سوزلر دىدىيلر .

يوسف قويونون دىيىنه يېشىمش ساللادلار اىپى كىسىلىر
بو قىصلە كە يو سف دوشوب ئولسون لاكن قويو گەنيش اىسىدى اىپ
كىسىلىن وقت جناب يو سف قويون اىچىنە دوشدى جومدى و چىخدى
قويونون اىچىنە قويون گتارندە سەڭى كىمىي بيرداش گوردى او نون
اوستىنە او توردى آغلىوب يالوارىرىدى .

حضرت يو سف قارداش لارندان اميدىنى كىسىلى او رادان قورتار
لماغى اىچون آللەھىنە دعا ايلوردى الله تعالى جناب يو سفين قلبىنە بېرىتلى
خبرى وئرىلدى . (الهام رباني يعني الله طرفندن قلبى يتىرىلىن فكردىرىلر
بو قويوكاروانلار يولي اوستىنە واقع و ئوزىزىدە سوقويوسى او لدوغىچون
كاروانلاردان بېرىسى او ردان گىچە جىڭى و قويوسوچە چكە جىكلرى واو
اثنادە يو سف ئۆزىنى قوتارا بىلە جىڭى فكرايىدى .

حضرت يو سف بو خبردى تاپدى داها آغلىوت سىز لە مادى
نجات تاپاجاغى دقىقەنى گوزە تلوردى قارداش لارى حضرت يو سفدن
آرخاين او لوب راحت چورە كلىرىنى يىدىيلر و يو سف باز سىنە آنالارنا
نەجورە جواب وئرە جىكلرنى و آنالارنى يو سفن ئولمە گېپنە نە سپاق

ایناندر اجاجق لارنی دوشونوب قرارلاشدلار .

اٹولرینه قایتماقا یاخین وقت قارداش لارینن بیرى كە آدى يهودا

قويو باشينا گلوب يوسقى سىلسىدی :

اي يوسف ديرى سن يا ئولى سن ؟

يوسف سن كېمىس ؟

يهودايم حالون نىجه در ؟

يوسف نىجه او لار بىر شخصىن حالى كە آتاسىندان آيرى دوشە
قارداش لارى او نا بىجور ايدە وطندن آوارە او لا قويو دىبىنە آج و
خېگىن قالا يىلە شخصە نەدىرىلىزىندرىش او سىنە نە ئولولۇ دىندرىش آتىندا
بو كېمىي بىوك شخصىن حالى نىجه او لار ؟ دىبوب جناب يوسف آغلادى
وقارداشى يهودا يە بعض وصىتلارا يىلوب دىدى ھروقت كەمكىسىز، غريب
يتىم بىراوشاق گ سوردون منى يادوا سال قارداشلار مىن منه ائندى كىلىرى
ظلم لرى آناما بىلدىرمە يهودا شدتە آغلادى بونۇنسىنى قارداشلارى
ايشتىدىلر گلوب قويو باشنا چىكوب آپاردلار و او نى مىمت ائله دىلر .
حضرت يوسف بو ائنادە ١٢ ياشندا ايدى قسويدا ئوج گۈن
فالدى او مىتدە يهودا قارداش رىندا ئىزلىن چورەك گىنپىر و پ قسويدا
سالىبوردى جناب يوسف آلوب يبوردى .

حضرت یوسفین ئولوم خبرى

قارداشلارى حضرت یوسفى صحرايە آپاردقلارى زماندا حضرت يعقوب او نون عوضىينه يو سفن كىچىك قارداشى بىن يامىنى ياندا ساخلا مىشدى قارداش لارى آخشم آتالارنىن ياننا قايدا جاقلارى وقت يوسفين اگىننده كى رنڭ رنڭ چوخانى بىرئىچە يېرىندىن بىرتىدى لار و بىر كىچى بالسنى ئوللۇرۇپ قازىلە بولاشىرىدلىار و اونى گوتورۇپ آخشم وقتى ئىمكىن بىر حال ايلە آغلىيا آتالارنىن ياننا گىلىلىر او گونى او غلارنىن صحرادىن كىشىج وقت گىلىدىكلىرىنە وي سفن او وقتە قدر گوزىنىدىن او زاڭ او لدوغنا حضرت يعقوب صىخىلەمىشدى او غلانلارنى او حال ايلە گوردىيگى وقت يانلارىنَا گۈزگۈزدىرىدى يو سفى گورمدى احوالى بوزولىدى آخلاماڭ لارنىن سېسىنى وي سفەنە او لدوغنى سوردۇشدى او لار آغلارى بىر حال ايلە آتالارنى دىدىلىر .

عىزىزيمز آتا بىز صحرادە بىر آز او تورۇپ دانىشوب گوللەندى صوراپالتارمىزى صوپۇنوب قارداشمىز يو سفى گۈزتىچى قويىدۇق ئۆزۈمۈز آت چاپدىرىماغا باشلا دوق قايدىوب پالتارمىزىن وي سفن ياننا گىلىيگىز وقت قويىدۇغىمىز يېرده تاپاممادق او اطرافى آختارادوق آنجاق قانە بولاشمىش بىر پالتار تاپدۇق گەمانمىز بودور قارداشىمىزى قورت يىوب بىسدا پالتارى او لاجاق .

حضرت یعقوب قانلی پالتاری آلوب با خدی یوسفن رنک رنک
چونخاسی (دونی) اولدوغونی تانیدی چوخ شدتله آغلاماگا باشладی
تمام اوغولاناری ، قیزلاری ، آروادلاری او ناتسلی ویرمک ایستیوردلر
سه سمنکن اولموردی او آغلاماقدان ٹوزونی ساخلیا بیلمیردی جناب
یوسفن قانلی پالتارنی صاخلیوب گوزونون قباگندا آبیرمیردی هرزمان
او نا باخوپ وا یوسفیم دیوب آغلوردی .

حضرت یوسفین قویودان نجاتی

بیان اولدوغی وجھیله حضرت یوسف قارداشلاری طرفندہ
قویوبیا آتیلوغనین اوچونچی گونی ایدی (گبلعاد) اسماعیلی لرین بیوک
بیر کاروانی گلدى بو کاروانن دوهه لری او طرفدن گنیرلن تاجر لر ماللاری
ایله بو کلۇئیدی ادویه لر آغاج باغی و (مرصافی) دن عبارت ایدی
بونلاری صاتماق ایچون قدس غزه والعرش یولیله گوتوروب مصرا
آپارودلار .

قافله نین بیوکی (مالک) آدندا بیر شخصیدی کاروان گلوب یول
اوستنده سوق بیو سینین کنارندا دوشدو لر همان قوئی که حضرت یوسف
ده ایچیندە ایدی . کاروان آدملارنдан بیر نىچەسى قابلارنى گوتوروب
صوچکمک اوچون قویونین ياننا گلدىر ایپلرنى باغلىوب قابلارنى

قویویا صالحالدلا ریوخاری چکدیکلری وقت چوخ آغیر گلدى تعجب ایلدىلر بېرىنچەسى كمك لەشوب اىپى چکدیلر صو عوضىنىن قابلا رى نى بېرى لىكىدە قويودان بېر گۈزىل و چىلاق او غلان چىخدى حضرت يوسف اپدن يايپىشۇپ قابن اىچىننە او تورمىشى چكلىرون تعجىنى داھاد آرتدى قالىلە بىو گىنە موشدو لو خىچى گوندردىلر صو عوضىنىن قويودان گۈزىل بېر او غلان چىخدەنلى خبر و ئىردىلر حضرت يوسفى مالكىن ياننا آپاردىلار مالك حضرت يوسفىن گۈزەل لىكىنە باخوب حيران قالدى .

حضرت يوسفن قويودا ئولۇپ قالدىغنى آنلاماق اوچۇن قارداش لارى دە بو ائنادە قويوباشناڭلىمشىدىلر احوالانى بوقرار گورجىك يوسفە صاحب چىخدىلار و دئىدىلر .

بو بىزىم غلاممىزدۇر قاچمىشىدى اونى آختارىسروق ايندى سېزۈن الىزدە تاپدوق غلاممىزى ويرمە ليسىز ياكە صاتىن آلۇپ پسولۇنى ادا ائمە ليسىر .

يوسفن قارداشلارى قالفلە بىو گىلە بازار لغاڭىرىشۇپ حضرت يوسفى ۲۰ دانە چكىسىز گوموش پولا قالفلە بىو گىنە صاندلار و يوسفن هميشە قاچان بېر غلامان او لدوغنى و بىسىبىه اونى گۈزدىن كارە قويىما ماغى مالكە تاپشىردىلار .

حضرت يوسف قورخو سىندان هىچ سىسىنى چىخار تىمادى قارداش لارى بوسۇزلىرى او سىبىه دئىدىلر كە يوسف بېرى فرەصت ايلەقا جوپ آنالارنىن ياننا گىشىر و بۇنلارون خيانلىرى ظەھورە چىخار رسواى او لارلار و هىم

آنالانین یانندا يالانجى چىخوب خجالت چىرىلر .

جناب يوسف مصو بازاريىدا

قاڤله بيوکى يوسفي مصربه آرتىق بيرقيمت ايله صاتاجاغنى يقىن بىلىرىدى بونون اوچون كاروان اهلنە تاپىشىرىدى كە يىشك اىچمك جەتنىدە يو سفه هېچ بيرصىخىتى وئرمە سينلر وھېچ بيرزىحتى اونى دچارائىتمە سينلر تاكە مصر يتشىنچە بير آزداها عەمە كەلسىن واونا ياخشى پالنارلار گىدىرىدى . يولدا ھروقت يانناڭلۇپ حالنى سوروشوردى . صىخىتى چىكمىگە قويىوردى .

قاڤله گلۇپ قدسە چاتىدى وايىكى گۈن اوردا قالۇپ استراحت ائلىندىنصورا يولا چىخدىلار نهايت گلۇپ مصرە چاتىلار يول يورغۇنلغىنى آلماق اوچون مالك يوسنى بيرقدرسا خلاadi بيرنىچە گوندىنصورا اونى نىل چاي ناگوندرۇپ يوندوردى و اونا ياخشى تميز پالنار گىدىرىدى .

مصربه اوzman شام طرفندە مصرى ضبط ائتىمىش اولان (ھيق سوس) لار حكمرانلىق ائدىردىلر فرعون يېرىنندە مصر تختىدە (ھيق سوس) لاردان (آپونى) آدندا بيرپادشاه اتوروردى بونلارىن پايتختى او زمان مصروف دريا كنارىنە ياخون يېرىنۋە و نىل دلتاسىندا واقع اولان تانىش شهرى اىبdi اىبندى قاهرە شهرى قدىم يېرىنندە اولان منقىسى شهرى و

اوندان علاوه (هاو آره) شهری کیمی مصرون لاب مشهور پایتخت شهر-
لری بولارا تابع يیدي .

مالک حضرت یوسفی ياخشى بير آتا سوار اندوب پایتختين اسیر
بازارنه چيخارندی مصر اهلی یوسفی گورنده اوونون گوزه لیگینه حیران
قالدى لار خلق دسته دسته تماشاسنا گلپردر مالک یوسفی صاتيلما غيچون
بير گون تعبيين ايله دى خلق او گسوندہ آرتيق بير ازدحاميله یوسفين
تماشاسنه گلدىلر . مصر پادشاهی نن خزانه داري و املاك وزيری اولان
(بوطيفر) فرعون سرای نين ناظري و خاصه قوشونلار نين سرداري ايدي
بير غلام صاتين آلماق او چون او گونى اسیر بازارنه چيخمشيدى غلبه
و ازدحامى گوروپ تعجب ائله دى اسیر ايچينده گوزه ل بير غلامين
صاتيلما - قدا اولدوغنى گوردى سبب اولدوغنى آنلادى حقيقتناً حللى
اولدوقلارنى تصدقىق ايله دى یوسفه لاب بيرنجى مشترى (پوطيفر)
ئوزى اولدى یوسفين صاتين آلماغى هر كىن آرزو ائدردى هر كىن
أونا مشترى دور موشدى هر كسىن قوهسى نيه چاتيردىسه او واسطه
ايله یوسفی صاتين آلماق ايستوردى مشترى ل بير بيزينه مجال وئرمىر -
دىلر یوسفين قيمتى گىشىكچە آرتىردىلار . تاريخ بازارلارون روایته
گوره جناب یوسفن قيمتى اوقدر آرتدى كه نهايت فرعونون وزيرى
پوطيفر آغير لغىدا بيردفعه قىزىل ، بيردفعه گوموش ، بيردفعه مرواريد
وئروب یوسفی صاتين آلدى . تاريخ طبرىتىن روایته گوره پوطيفر

حضرت یوسفین قیمتی اوج یوزدانه مصر (فیلوری) سی (یعنی قیزیلا) و ترددی .

پو طیفریوسف کبیمی بیر گوزه لی اوقدرا او جور قیمه صاتین آلمش او لدو غندان هله چوخ خوشحال او لوپ سووندی و یوسفی گوتوروب ایونه گلدى آروادی زلیخایه سسله نیب دندی .

بدگدن بو غلامی بازادان صاتین آلدوم گوزه ل و نجیب بیر او غلاندور بونی یاخشی و عزیز ساحلاروق او زیمز او لا دائده ریک گله جکده او نون بیزه منفعتی اولار .

زلیخانین یوسفه عاشق اولماسی

حضرت یوسف ئوز تربیه سیله ، ادبی ، دوغرو لغی هو شیار لغی - ایله آغازی پو طیفرن آرتیق درجه ده محبت والتفاتنی قازاندی حضرت یوسفی وزیرین لاب بیرنجی اناندغی آدامی اولدی .

وزیر اونی حقیقی او غولی يئرنده دو تدی وزیر جناب یوسفن ادبینی ، تربیه سینی ، دوغرو لغی هو شیار لغی گوروپ ئوز یئندگی طعام دن و عیالندن سوای ائوینی و بوتون ملک لونی و اریبو خونی حضرت یوسفن الینه تا پشیردی اونی او ز واریو خنا ناظر ائلدي .

پو طیفرون حرمی زلیخا مصروفه مثلی آز تا پیلان گوزه لردن
ایدی اری پو طیفردا (عنین) ناخو شلقنا مبتلا ایدی آروادا یساخون نق
ائده بیلمزدی و ائولادی او لموردى بو سبیه حضرت یوسفی او زونه او غول
یشزند دوتدى و او نا او غول گوزله با خیردی زلیخادا چوخ گوزه ل بیر
خانم او لوپ و بیوک بیر بین الدوغی حالدا آروادلارا مخصوص او لان
لذتدن محرومیدی روایته گوره اری نین همای ناخو شلغنا سبب زلیخا
با کره بیر حالدا قالمشدی .

حضرت یوسف وزیرون ائونده قالوب ناز و نعمتلر ایچینده
بسلدی مبارک جمالین و اندامین گوزه لیگی لطفتی داهما آرتدى
بو یوئوب ۲۱ یاشینا یتیشدی مثل سبز گوزل بیر جوان او لدی حضرت
یوسف او قدر گوزل ایدی که هرنه یشمک بسیه دی بو غازوندان آشاغی
اندی گی وقت کنارдан گورونوری .

زلیخانین محبتی و عشقی یوسف حقینده گونی گوندن آرتماقدا
ایدی اری ائوده او لمادغی و قتلرده زلیخا جناب یوسفی یاننا چاغیر و ب
دانیشدی راردى ظرافت ائدوپ او نی گولدورمه گه چالیشاردى .
اونون جمالین آرتیق درجه ده گوزل لیکینده و ئوزنی گسونه
خانیم لارین هامیسی او نا عاشق او لا جاغندان سوزلر آچوپ حضرت
آیتماق و او زنه طرف هو سلندي مرلک ایستوردى حضرت یوسف اونون
بو سوزلرینه هیچ اعتنا ائمردی بوسوزلری هیچ ائشمنه مش کیمی
دور و ب با خاردی یا هیچ جواب و ئرمزدی چکیلوپ گندردی .

جناب یوسفین بوحال لاری زلیخانین جاننی بوتون صیخیردی .
یوسفه اولان عشقی و محبتی او نون اماننی آلیردی لاکن نه چاره که
یوسفی او زونه نه قدر چالیشیردی رام ایده میردی سوزونه بویون اگدیره
میردی و یوسفی بوایشه مجبور ائتمک او چون ده اونی انجیتمک و قلبنی
سیندرماق ایسته میردی .

حضرت یوسف بیرگون اطاقلارین بیرسینده یاتمشیدی زایخابو
حالی تمام فرصت زمانی بیلدی او زنه داهادا آرتیق زینت و شروب
یوسفن یاتاغنن یاننا گلدی لازم گلن حال لارایله یوسفن یونخودان
اویاندی و او نونلادا دادها آچیق بیر حائله اینویوب ظرافت ائله مگه
باشладی یوسف زلیخانین بو کیمی حلالارندان هیچ خوشلانمیردی .
زلیخانین غشه و کر شمه لردن قلبی شاد او لموردی . درست دقتله
ملحظه او لو نورسا پرهیز کارت و مومنلیک رو حیله تاپوب بسلمتش
اولان هر شخص ده حضرت یوسف ده اولان بو کیمی حالت مثلی گورمک
لایلر . مثلا بو کیمی رو حیله له بسلمتش بیر شخص جبرا بیر خوانده و
سازنده مجلسینه داخل او لموش او لو رسا ، او مجلسین عیش و نوشیندن
او زی چون هیچ بیر لذت و بهره گوتورمز او مجلس سده او توردوغی مدقده
او کیمی شخصین فکر اشن دیگی دوشوندگی او اولار که بیر فرصت
تاپوب او مجلس سدن چیخوب قاچسین و هابله بو کیمی بیر شخص عمر نده
هیچ راست گلمدگی بیر (زن) عملینه دعوت او لو نورسا او نون قلبی
هیچ بیروقت او عملی ائنمگه راضی او لماز و او کیمی بیر دعوه نه قدر

بیرگوزل طرفده او لورسا او لسون او آنجاق او زئی او بیری طرفه چوو.
يرمگه هيچ بير وقت بو كيمى تربىه نين او ستيه . الله قورخوسى ، خيانات
حرام ، زنا ، گناه كيمى مسئله لرين دوشنجه سى ده علاوه ائدى .

زليخا ، حضرت يوسف دن بوللارى گورونجه اونى چاره سيز
بوراخماق واسطه سيله دئدى گى بويون قوي دورماق ايسته ذى قالخوب
قاپيلارى باغلادى و گلوب يوسفى او ز طرفينه دعوت ائله دى يوسف
دئدى پناه آپارام الله ، سنون بوسوز لرون دن و ملو عملندىكە منى او نون
طرفينه دعوت ائديرسن نتجه او لا ييلر كە من او ز تربىت دئره نيم و چوره
گيمى و پالتاريمى و ئروب او زونه او غول يشى نده بسله يه نيم آGam
پو طيفه خيانات ائديم؟ ائوندە بىسىدى يگيم بير آغانىن حرمىلە زنا ائديم ، و بو
واسطه يله هم آغاما خيانات ائميش او لوم همدا الله گناه كار؟ .. ياخشىلىغىن
عوضىتىدە خيانات منيم ايشيم دگل .

زليخا گوردى كە حضرت يوسفى بو عمله راضى ائتمك هيچ بير
وجهلىه ممکن دگيل او حالدا اونى تر نم و هيچانه گتىر مك و بلکه بسو
واسطه ايله دئدى گينه راضى ائله مك او چون باشладى اونونلا عشق و
محبت سوز لرن دانىشماغا .

زليخا - اي يوسف ، نه گوزه ل صورتىن وارددر .
يوسف - نه قدر گوزه ل او لورسا او لسون او لى موردار بير قطىر دن
يارانوب آخرى ده تو برا غ او لا جاقدر .

نه گوزل زلفلرون وارددر .

قبرده او لنجى دفعه بدنىمدىن چوروب تو كلن شىئى زلفلرىسم
اولا جاقدر .

وجوددون نه گوزل عطرلىدر ؟
قيره قويولاندان اوچ گونصورا گلوب بدنى گورهسن اونسون
عفو تىدن قاچارشان .

نه گوزل گوزلرون واردر ؟
بلى بونلازىلە الله تعالى نىن قدرتلرنى گوروب تماشا اىدىرسەم
لاكن اوشى كە قبرده منيم بدنىم دن صويم دونوب آخاجاقدر بو گوزلريم
اولا جاقدر .

اي يوسف بو گوزلروي يوخارى گوتوروب منه نظرائىتكىلىن .
قولخورام كە الله تعالى بوسېبە گوزلريمى كورائىدە و آخر تىددە
كور قالام .

اي يوسف نەدن او ترى مندىن بو قدر كنار او لورسان ؟
اوندان او ترى كە ئۆزاللهيمە ياخون او لماق اي سنىورم .
اي يوسف لباسوى چىخاردوپ گل منيلە برابر رخت خوابە
داخلى اول .

رختخواب وهىچ بىرسى منى الله تعالى دن گىزىلدە يىامز .
اي يوسف اىپكىدىن رخت خواب سىبن اوچون حاىصردر گل منيم
منيم آرزومى يېرىنە كېتىر .
او وقت جىنتىدە اولان او ز آرزولىريم الدن چىخار .

ای یوسف منی غضبیه گنگیرمگه جرئت ائدیرسن ؟
سنون غضبوه دوچار او لماقلاله تعالی نین رخاسینه منده اميدوار
اولورام .

ای یوسف سن منیم غلام بیمسن سنی ، من امر لریمه عمل ائتمک
اوچون صاتین آلمشام .

مگر منی خطا و گناه عمللری ائتدیرمک صاتین آلسنان .

ای یوسف کاش من سنی گوروب و تانیمینا ایدم .

بومنیم قارداشلار بیمن عملیدر منی صاتدلار گلوب بسو ممکله
سیزین ایوه دوشدو .

ای یوسف الیوی بیر منیم سینه مه قوى قلبیم آرام اولسون
عشق او دنی شعله لندیرمگه منیم صبر و طاقتیم و جرئتیم یو خدور
ای یوسف سنی آلوب او ز مدن او تری ار قرار و ثرمیشم .

معاذ الله من هیچ بیروقت کفران نعمت او لا بیلمه رم چوره گینی
یلدیگیم التفات و مهر باللغنی گوردگیم ئوزنی آتا کیمی بیلدیگیم بیر
آغانن نامو سینه و عرضینه نه جرئت له تجاوز ائدیم ؟ بسو ممکن اولان
شئی دگل .

ای یوسف سنی عذاب ائدنلرین الینه و ئردم تا که سنون
بدنوی عذاب و اذیت آلتند اریدرلر نشچه که منیم بد نیمی اریدیرسن
بیر حالدا که منیم اللھیم مندن راضی او لا او ز گه عذاب ندن منیم
قورخوم اولماز .

ای يوسف منیم تکلیفمه عمل ائتمەمە گیوین سبی ندور .
ایکى شى در : بىرى الله تعالى نىن حقى در ایکنچىسى آ GAM
پو طېفرون حقىدر بونلارين هېچ بىرى نه خيانى ئىدە بىلمەم .
قىزىلدان بىر كاسەنى اليمە آلوب او نون اىچىمندە آغاوا زهر
ۋئروب او نى هلاك ائدەرم بوصورتله . او نون حقى قور تو لمىش او لار
قالدى اللهون حقى ، مائى دو لىتىم چوخدر سىدىن او ترى صىدقە
و يەرم او وقت اللەدا سنى با غشلار .
منىم للەيم رشوت قبول ايدە نلاردىن دكلى .

حضرت يوسف زليخانىن الندن فاچماسى

زليخا جناب يو سفین بو حال لارندان هېچ بىر وقت خوش حال .
لىق ايلە او نى او ز تکلیفي نە راضى ائدە مىھ جىكىنى يقىن ئەلە شھوت طمعى
گۈجلەندى الينى آتوب گوجىلە او نى او ز طرفىنە چىكمك اىستەدى جناب
حالى بوسىاق گورنەدە او دا قاچوب ياخاسىنى قور تارماق اىستەدى
حضرت يو سف قاپى ياطرف قاچدى زليخادا او نى دو تارماق او چىون
دا لىسيجا قاچوب جناب يو سف قاپىه تكان وور ما سىندان قاپى آچىلدى
زليخادا بىر ائنادە بىتشوب والىنى آتوب اتە گېنەن دو تارى حضرت يو سف

یو خودان اویاندیر بىلداغى اوچون کوینكچك اىسى . زلىخا دوتوب
ايچەرى چىمگە حضرت يوسف ده اته گىنى قورتاروب كناره قاچماغا
سۇنى ائدىردى .

آخرده يوسفىن اته گى حىرلوب پارچاسى زلىخانى ئىنده قالدى
يوسف ده بوسياق قورئولوب قاچدى . يوسف و زلىخا ايکى سى بير
آنده قاپوداق كناره چىخىمش او لدولار .

بو اثناده وزىر پو طېفر قوللو غىندا انگلوب ائۋىنە داخل او لدى
و زلىخانىن عەمىسى او غلىق (يىلىخا) داعزىز مصرايلە برا ابىر گلەمىشدى
يوسفىن و زلىخانىن حالىنى بو وجىھىلە گورنەدە مەتحىر قالوب ھاموسى
داياندلار زلىخا گوردى كەرسواي او لا جاق يوسف خىانتايلە تەمتىنلىدىر
مەگى دوشۇندى . جناب يوسف ده آغا سىنى گورنەدە قورخىدى واونانە
جواب وئە جىكىنى فكرائىدىردى آنجاق سوزۇن دوغرىسىنى دئىكدىن
او زگە چارە سىنى قالما داغنى آنلادى وزىر بوسياق ايلە قاچماقىنин سېبىنى
سۈرۈشدى جناب يوشىداها آغىزنى آچىرىدى كى ايشىن نەدەن عبارت
او لدوغۇنى بىان ايلەسسىن لەكىن او زۇنى اوىنى ياننا يېشىرەن زلىخا اونا
مبىتال و ئىرمىوب ارىنە دئى :

گۈزو سن يو عبرانى غلامى ؟ اىستيوردى منىم عەممىتمە تەجاوز
ائنسىن و منىلە ياتسىن من فرياد ائله دىم قاچدى .
سېنин عىالوھ خىانت ائله مك نېتىنە او لانى جزا سى ندر ؟ اونى

زندانه سالماق يا اينكه شدتله عذاب ائله مك دگلمى ؟

حضرت يوسف زليخانن بوقدر آچيق افترا وبهتانىغى ايشدوپ

وزيره دئدى :

اي منيم آgam : هر آينه زليخا يالان ديبور و منيم حقييىمده افترا
وبهتان ائلبيور . من ياندغىم حالدا او منيم يانماڭلدى . مني يوخودان
او ياتدى و او زيانا ياخونلىق ائتمىگە منى دعوت ائله دى من قبول ائشىمە دىم
سنى گوجىلە دوتوب او زينه طرف چىكمك ايستەدى من قاچدم او دامنى
دو تماق او چون دالىمجا يو گوردى الينى آتوب اته گىچىدىن دوتدى من
قاچوب قورتولماق ايستەدىگەم او چون كويىنه گىم جىرلوب پارچىسى
اونون اليىنده قالدى .

يملىخا حضرت يوسف ايلە زليخا آراسندا حاكم او سوب

دئدى :

اگرى يوسفين كويىنگى قباغ طرفدن جىر يلمىش او لىسا يوسف يالان
ديبور . زليخا دوغرو چىدر هر گاه يوسفين كويىنگى دالى طرفدن جىر -
يلسا او حالدا يوسف دوغرو ديبور زليخا يالان چىدر .

وزير باخوب گوردى كە يوسفين كويىنگى ھالى طرفدن جىر لو بىر
حضرت يوسفين دوغرو لوغى آنلاشدى و زليخانىن مقصراوللوغى
بىلندى .

يملىخا گوردى كە گناه زليخانىن در اونون رسوای او اىمساسنى
آرزو ائشىمە دىگى . او چون حضرت يوسفە بسو كېفيتى او زگە بىر آدما

بىلدىر مەسىنى تاپشىرىدى و زلىخايىدە گناھلى او لىدوغى چسون ارىيىندن
باڭشلانماق توقع ائتمەستنى تنبىه ائلەدى پۇ طېفەر زلىخايىه آجفلانسوب
بو سىزىن حىلەزدر و اوزىدە چوخ بىوڭ گناھكارلار دانسان و اودا جىناب
يوسفە بو كىيفىتى بىرىشىدە دئمەسىنى تاپشىرىدى .

لاكن بو كىيفيت آغزدان آغا گىچىجۇپ مصىرەدە مشھور او لىدى
مىصرىن بىوڭ خانملارنىن آراسىندا بو كىيمى سوزلەر دانشىلماغا باشلادى.
عازىز مصروفون (يعنى فرعون و زيرى نىن) آروادى ئوز غلامىنە
عاشق او لوب و غلامىنى او زىلە ياتماغا دعوت ائتمىش لاكن غلامى قبول
ائتمەمشىر زلىخا بىر غلامىن محبىتى او غورندا او زىنلى اتىرىپ عقلىنى
آز الدوبىدر . دوغرىسى بىر غلامە بود رەجە عشق و محبىت يىتىرمەك اونى
ياتاغنا قىردى دعوت ائتمەك زلىخا كىيمى بىر و زير حرمى او چون نە قدر
بىوڭ عازىزدر و بىوڭ عىب در زلىخانىن بسو در رەجە اخلاق پۇز غۇنلوغنا
دوشدى گىينە عار او لىسون .

بو كىيفىتى چوخ دانشىغا سالوب زلىخانى مصىرە خلق آراسىندا
رسوای اىدەنلر . قرعونىن ساقى سىنин ، پرددەدارى نىن ، سفرەچى سىنин
وطولىلە رئيسى نىن آروادلارى ائدى بوسوزلەر او قدر مشھور او لىدى كە
آنىرىدە زلىخانىن فولاغنا يتشدى زلىخا اوزىن حقلى او لوب اونلارون
حىسىز او لدوغنى اثبات ايلەمك او چون بىرقۇنانلىق مجلسى دوزەلتىرىدى
و جىناب يو سەھە گۈزەل زىنت ويرۇپ زلقلەرنى داراتىدى گۈزەل عطرلەر
سور توپ تىمىز پانارلار گېدىرىدى قۇنالقق او طاقنىن قىاغاندا بىر او طاقىدا

او توردى و دىدى من اشاره ائتدى گيم وقت قاپنى آچوب مجلسه داخل او لوپ حضوري مزده دور . زليخا بوسولرى دنسىماقدان آروادلارون ايکى مقصدى او لدوغنى آنلادى بير بوسوزلرو واسطه سيله او زلرى ننالى چاتماوغى اوچون زليخانى رسواى ائتمك ايکى نجىسى بلکه بوسوزلر ايله زليخانى هيجانه گتىروپ بو واسطه ايله يو سفى گورمك ايدى .

زليخانين مجلسى

زليخا مجلسه زىنت و ئروب اطرافنه تكىهلر قويدوردى هر قسم لذتلى ميوه لر و طعام لار حاضر ائتديردى هرميوه قابلين ياننا پىچاقلار قويولماسينى امراللهدى . مصرىن لاب بيوڭخانىم لارنى على الخصوص بو دانشىغا چوخ سبب اولان آروادلارى او مجلسه قۇناق چاغىردى قۇناقلار گلوب مجلسه اگلىشىلر . زليخا هىچ بير شى ائشىتمەميش كىمى او نلا ايله حال خاطر سوروشاندان صورا درەدن تېدەن صحبت - باشладى بير آز صحبتىد نصورا زليخانىن امرى ايله اور تالىغا طعام لار شرابلار گتىردىلر قۇناق لار ييوب ايچدىلر نوبت ميوه يىمگە گىلدى خانم لار هر بىرى اللرىنه بير توروج ايله پىچاق گوتوردى لر هر كس اليند كى تورونجى كىسمگە باشلا داغى زمان زليخا او بىرى او طاقدا

اڭلشىمكده اولان حضرت يسوسە (گل !) دىبىوب سىسىنلىدى ئىملە كى
جناب يسوسە لو زىنت و جمالىلە مجلسە ناڭھانى صورتىدە (يعنى
خانملارون خېرى او لمادغى بىر حالدا) داخل اولدى خانم لار اونى
گورەن دقىقە جمالىنەمات و حىران قالدار ، گۈزلىرى جناب يسوسەن -
جمالىنەن نورىلە قاماشدى كە ئۆزلىرىنى ساخلىيا بىلمىوب ھامىسى بىردىن
دئىدلەر .

بو انسان دگل بوجوره انسان او لماز بو بىر ملکىدە ، كريم .
خانم لار حضرت يسوسەن جمالىنەن لەطاپتىندان او زىرنى او درجه دە
ايىردىلەر كەللرىنە تورونجۇن عوضىيە اللرىنى كىسىلەر بارماقلارندان
قان آخىدى . زلىخا بوجالى گوروب گولوب خانملارا دئى بىر همان
غلامدر كە او نون عشق و محبتى خصوصىيەنە منى مەنمەت ئىدىرىدىزىيەندى
اونى نىچە گوردوز ؟ او نا عشق و محبت ايتسىگە منىم حقىم وارمى ؟
بو خصوصىدا منى مەندۈر گورۇرسىزمى ؟ مەذىتلەر لايق دگلم كە ؟
خانملارى واقعاً مەندۈرسىز بسو خصوصىلە هەر جەتىندىن حىقلى سىز
چونكە گورىدگىمز بسوجوان كىمىي دىنيادە بىر گۈزەل لطيف بىر وجود
يسو خدر .

زلىخا . حقيقىتاً من بوجلامى سەودىيم . او نون محبتى منى دەلى و
ديوانە ئىللەدى بىونوشان و شرفىمىي او نسۇدوب نفسىمەن خواهشىنى
ھەملە ئىتىرىمكى او نا تكلىف ئىللەدىم لاكن او منىم خواهشى قبول -
اتىمىيوب ردا ئىلدەي اما من گىينە فىكرىمەن ال چىكمەدىم و چىك بىلەمە -

جگم ده چونکه قلبيمه او نون عشق و محبتين دولدوردغى او تون ته .
قدر شدتلى اولدوغنى آنجاق من بيليرم او نا بوخصوصىداڭتە بويون
تكليف ائده جگم اگر خواهشمە عمل ايلەدى هېچ يو خساڭىنە بويون
قاچماق ايدره سە اوحالدا اونى قارانلىق زىدانە سالدرىپ و بىوك
عذابىرە دچار ايندىرىرە جگم .

خانملار حضرت يوسفى مىمتاڭلەدلر . خانمین خواهشىنە عمل
ائتمك اوچون اونانسىحىتلر ائدىلىر و گويا زىيختىن منفعتە سوزدانىشا -
جاق ايمشلار كىمى هربىرى جناب يوسفى بىر گوشىھ چكۈپ ئوزلۇنى
أونا تكليف ائلهدىلر .

حضرت يوسف دىدى پروردگارا پناھ گتىريرم سە بونلارىن
الىندىن مىتىم اوچون زىدان ياخشى در ، او عملدىن كە بونلار منى او نون
طرفينە دعوت ائدىلىر هىر گاھ منى بونلاردون حىلە سىدەن و شىرىندەن
ساخلامىاسان اوحالدا من اونلارىن طرفينە مىل اندوب بويىشكەنە
كارلادان بىرى او لارام .

حضرت يوسف بونلارىن هېچ بىرى نىن تكليفى قبول ائتمە دى
قوناقلاڭتىدىلىر زىيختا گويا هېچ بىر شىئى او لمامش كىمى رفتار ائلىمۇر
حضرت يوسفى خوشحال اق ايلە و شىرىن سوزلىرىلە دانشدىرىرىدى
بوسىاق خواهشى نە عمل ائترمك اىستيوردى بوقرار ايلە بىرمەت گىچىدى
نەزلىخا آرزو سىندەن الچكىرىدى نە دە چناب يوسف او نا مىل و محبت
گورسەدىرىدى . نهايت زىيختا حضرت يوسفدىن اميدنى بتوں كىسى

اونى آزىزى مدت اوچون زندانه سالدوروب قورخوتىمان اىستەدى .
ايناندغىن آداملارى منه خېر و ئىردىلر كە بوجلامەرىشىدە منىم شرفىمە
و ناموسىمە توخونان سوزلىرى دانشىر دىيور كە عزيز مصريز آروادىھە .
منى ياتاغۇدا دعوت ئەلەدەمى قبول ائتمەدىم، بونون بو كىمى سوزلىرىدە
ايلە منىم خلق آراسىندا هېيج بىر اعتبار و شرافقىم قالمادى هر حالدا
بونون قاباغنى ساخلاماق لازىدر .

پو طېفەر - غلامىن بو كىمى حر كىنلر ائتمەسىنە و بو كىمى سوزلى
دانىشماسناڭمان ائتمىرمە لەكىن كىچىن واقعە آراسىينا يىسايندغى چون
اوردا بوردا بعضى دانشىلارا سبب او لور اما بىسونۇن قاباغنى ئىچە
ساخلاماق او لاپىلر ؟

زلىخا - اونى بىر مدت اوچون زندانه سالسان خلق بودفعە دە
اونون گناھكار اولدوغۇنا حكم ايدەر و منى دىللرینىن بوراخارلار .
وزىر آروادىنин رايىنى مناسب و موافق گوردى امر اىلدى
حضرت يوسفى زندانه سالدىلار .

حضرت يوسف زندانى ۱۵

حضرت يوسف زندانه سالناندان بىر آز صورا فى عونىن ئۈزشىۋايدار
باشى سينا و سفرەچى باشى سينا غضبى دوتىدى و اونلاردىدا ئۆز

وزیری پو طینهرين سرايند کي زندانخانىه گوندروب حبس ائتدىرىدى
حبس ائتدىرىدى حضرت يوسفده كە او زنداندا ايدى وزىر حضرت
يوسفه اولان آجىقى جىته زنداندا سفرەچى باشينا شرابدار باشينا
قوللۇغ ائله مىگى دە اونا امر ايلەدى .

نەولورسا اولسون جناب يوسف زىخانىن او بىوك گناھين عملە
دعوت ائتمەسىنەن قورتو لدوغى اوچون اوزنى زندان اىچىنە راحت
بىلدى لاکن افتراؤ تهمت قوربانى او لادوغاناكوره قلىنىن بىر گوشەسى
سەنيق ايدى اونلار براابر حضرت يوسف اوزترېيھىسى و هوشيارلغى
ايلىز زندانباشى نىندا آزمىتىدە محبت و حرمتى قازاندى زندانباشى دان
صورا زندانلى لر اىچىنە سوزى گىچن حرمتلى صائىلان آدام حضرت
يوسف اولدى او هميشە زنداندا كاھ اللەپەنە عبادت و دعا ائله مىگە و گاھ
زندانلى لرە موعظە و نصيحت لر ائتمىگە مشغۇل اولارىدى زندانى لرون
ھر بىرى باشى و جانى آغىرىدى حضرت يوسف باشى اوستە حاضر
گورەردى .

حضرت يوسف بعضى تدبیر و نصيحتلە اونلارون صاغالماسىنا
سعى ائدردى و آلسىنەن يسو خو تبىير ائله مىگى اور گىنديگى اوچون
زندانى لردى يوخۇ گۈزەن اولسايدى اونلارون يوخۇلارنى تبىيراللەردى
ھانسى يوخۇنى تىچە تبىير ائله سىدى او سياق نتىجهسى دوغى چخاردى
بو سبىءە گىچە ياتوب يوخۇ گورەڭىز صباح حضرت يوسفن اطرافتە جمع
اولوب يوخۇلارنى دىئوب تبىير ائتدىرىدىلە .

بیرگون فرعونون زندانه سالدغى شرابدار باشىسى و سفرهچى
باشىسى هر بىرى او ز قوللوق لارنا موافق بير يو خو گوردى لر صباح
حضرت يوسف بونلارون ياننا گلدىگى وقت اونلارى غصەلى گورودى
سبىنى سوروشدى يو خو گوردى كىلرنى و يو خولارنى تعبير ائدهن
اولمادغۇ بىلدىردىلر و بوجور .

حضرت يوسف اونلارا دىدى :

نه جوره يو خو گوردىز ؟

اونلاردان بىرىسى يعنى فرعونين شرابدار باشىسى جواب و تردى
يو خودا گوردم كە حضور مده بير موار . او موون اوچ دانه بوداغى وار
ايدى بىردىن بىرە مو چىچكلىنى آچىلى و اونون سالخىلمارى او زوم
يتشتىدىردىلر فرعون شرآپ پىالەسى اليمەايدى من او او زىرملرى دەرۇپ
فرعونون پىالەسەنин ايچىنە صىخىدىم و پىالەنى فرعونون الينه ويردىم ؟

حضرت يوسف - سەنین يو خوون تعبيرى بود . گوردى گىن اوچ
بوداغ ، اوچ گوندۇر اوچ گون بوندانصورا فرعون سەنی زنداندان
قورتارارسەنى باشى او جا ائده جىك رتبەوى آرتىرا جاك گىنە او زمىن سبۇھە -
قوياجاق و سەن تىچە گون قباغجا فرعونين ساقىسى ايدىن گىنە او لكى قرار ايلە
فرعونون شراب پىالەسىنى الينه ويرە جىكسەن اما وقتى كە گونون ياخشىلىغا -
يتشتىدى او وقت منى يادىندا چىخارتىما . فرعونين حضورىندا او لدوغۇن
وقت منىم باغشلانىما غىمى اوندان توقع ايلە چون كە من تقصىر سىز
اولدوغۇم حالدا بوزندانه دوشموش .

سفره چى باشى - مندە يو خودا گوردم کە باشمىن اوستىنە اوچ دانە آغ زنبيل گوتورمۇش لاب اوستىنە کى زنبيلين ايچى فرعون اوچون حاضرلانتىش طعاملا رايلى دولوايدى قوشلار گلوب باشمىن اوستىنە بۇ زنبيلين ايچىنەن گى طعاملا راي داغىدۇپ آپارىردىلار .

حضرت يوسف سفره چى باشى نن گوردىگى يو خون قورخولى او لدوغۇنى آنلادى او نۇن زندانىلىق غصە سىنinin اوستىنە بىرده قورخولى يو خونون غصە لرنى آرتىرماق اىستەمدى و اورادان و بورادان سوزلر باشلىيوب يو خونى بونىن فكىرى نىدىن چخارتىماق اىستەدى لاکن سفره چى باشى يو خوسىنىن تعبير اىدىلەمىسى آرتىق درجه ده توقۇع اىلەدەي بوسېبە حضرت يوسف او نۇن يو خوسىنى تعبير ائتمەگە مجبور او لوب دىدى ،

يو خودا گوردى گىن اوچ دانە زنبيل اوچ گوندن عبارتىدر اوچ گون گىچىند نصورا فرعون سى زنداندا چخاردۇپ دار آغا جندان آصدىرا جاقدور قوشلار گلوب جنده گىيۇن اوستىنە قو ناجاقلار قاغالارى اىلە باشىندا بەينىيۇ يېبە جىكلەر .

سفره چى باشى حضرت يوسف تعبيرىنە گلوب دىدى :
من هىچ يو خو گورمه مىشدىم بوسىاق اىلە شىنин قاناجاغسوی آنلاماق اىستە بىردىم .

حضرت يوسف - نە جورە دىيرىن دى . مادامى کە بوي خونى گورمۇش او لدوغۇنى او ز دىلەنە اقرار اىلە مىشدىن ، مندە او سىاق اىلە تعبير

ايله ديم تعبيرون نتيجه سيني ديلديگىم كىمىي گوره جىكسن ليستر داناسان و
ليستر دانسلىناسان ..

فرعونين يوخوسي

اوج گون بو كىفيتىن گىچىند نصورا فرعونين مولود (آنادان او لماق) گونى اولدى شادلۇق مجلسى قورولدى فرعون شرابدار باشىنى زىداندان چخارتدى اولكى سياق ايله گنه او زينه ساقى ايله دى سفرەچى باشىنى دا زنداندا چىخاربىدى فرعونه زھرويرىلمك اوچون ائدىلىن نېتىن گناھكارلغى سفرەچى باشى نىن بويتوندا قالدىغى سېبىي سفرەچى باشى دار آغا جندان آصىلدى قوشلار گلوب جند گىين اوستته قوندىلارىدۇمدا يكلرىلە باشىنى داغىدۇب بىنин يىدىلىر .

شرابدار باشى اولكى رتبه سينه قايتدى فرعونين يانندا گنه عزيز او لىدى لاكن زندانده اي肯 حضرت يوسفن او ندان ائتىدىكى شفاعت التماسى يادنдан چىخدى .

جناب يوسف بير تىچە ايل داها زنداندا قالدى او بير تىچە ايلدىن صورا فرعون بير يوخى گوردى صباح ايله ياتاغندان قالخوب ديوانخانه سينه گلدى گورموش او لىدوغى فرعونى چوخ دوشونجەلرە صالحدى چون لاب مشهور ساحر لرین كاهن (علم و غىبىدن خبر و ترهن) لرین

منجملرین مجلسده حاضر او لملارنی امر ایلدی. بونلار گلوب حاضر
اولدولار فرعون بوخوینی او نلارا نقل ایلیوب دئى :

بوخودا گوردوم كه نيل چای نن کناري نديم او ائناد با خدم كه
چايدان يدى دانه كوك صيغىر چىخىدى او آرىغ صيغىر لار با صوب كوك
صيغىر لارى او دىيلار كه او كوك صيغىر لار دان هېچ علامت قالمادى آرىغ
صيغىر لارداوز او لكى حال لارنى دە گىشىميوپ ايلەجه قالدى لار بوخوهان
او ياندىم صوراڭنه ياندىم بودفعەدە بوخودايىدى بوغدا سنبلى گوردوم
كه باغلارى بوجدا ايلە دولى ايدى تازە و ياشىل ائدلەر يدى دان
قورى بوجدا ائله گلدىلىر بو واسطە ائله او ياشىل بوجدا ائله دولۇ اولان
سنبل لرى قورودوب بوخ ائله دلار .

فرعون سوزلرنى دىيوب قورتاردى مجلسه يېشان عالملىرى و منجم
لر و ساحرلر بوخوينىن تعىير ائدىلمەسىنى طلب ائله دى مجلس اھلى
ھو كسى او ز قانا جاغىغا گورە بوخوصۇندا فکر لرنى بىان ائله دلو لاكن
بونلاروند هېچ بىرىسىن فرعونىن مزاجىنە موافق گلەمىدى .

سوزلىرى او نون اورە گىنە تسلى و ئىملاى نهابىت الامر بوخوينىن
موافق حال تعىير ائدىلمەسىندىن عاجز قالدى لار بىرى بىرى لە ساعت لە رجە
دانشوب فکر لشدى لە نېتجە سىنى بىر يانا چىخاردا بىلەملىر آخىر دە بوخو
نون هېچ بىر معناسى او لمادغىنى و بونون مەحضر طعام آرتىقلەيىندان وقارا
يا سماسىندان عبارت او لىدوغىنى قرارلاشدۇرۇب فرعونە بىلدىردىلار لاكن
فرعون بونلارون سوزلەندىم تسلى تاپمادى و قلبى راحت او لمائى او مطلقا

گوردگی یو خوئین ندن عبارت اولدو غنی بیلمک ایشیوردی بوائناهه
حضرت یوسف شرابدار باشی نین خاطر نه گلدي فرعونین حضور نه
گلوب عرض ائله دی .

بیوک اولان فرعون من و سفره چی باشی زنداندا اولانداه بیری
میز بیر یو خو گور میشدو ق بیر ایله بیر لیکده زنداندا اولان بیز عبرانی
اولان یو خومیزی تعبیر ائله دی تعیرون نتیجه هسی نشجه که او دمشدی او
قرار چیخدی من او ز منصبیمه قایتار لدیم سفره چی باشی دار آغا جندان
آصیلدی اندی اذن و ئرسیز گیدوپ یو خوزون تعییر نی زنداندا او
اوغلاندان سوروشام .

فرعون - نه دور و سان تئز زندانه گیت و یو خونون تعییر نی آنلا
گل منی بو فکردن قور تار .

شرابدار باشی زندانه حضرت یوسفین یاننا گلوب و دئی :
ای سوزی دوغری چخان وجود پادشاه میز بیر یو خو گور مش
هیچ کیم اونی تعییر ائده بیلمیر سن او یو خونین نه معایه دلالت ائتدی گینی
خبر و ئر گیدوپ فرعونی فکردن قور تاریم و امید ائدیم که علم و فضلوی
گوروب فرعون سنی زنداندا چیخارتسین .

حضرت یوسف فرعون نه جوره یو خو گور موش دی .

شرابدار باشی فرعون گور دیگی یو خونی تفصیله حضرت یوسفه
بیان ایله دی حضرت یوسف بیور دی که فرعونین گور دیگی یو خو چوخ
اهمیتی در بونون تعییر نه آرتیق درجه ده اعنتا و عمل ائتمک لازم در

و قوعه گله جك حادثه نين نهقدر بيوك بير حادثه او دوغى ايکى دفعه
يۇخوا سطه سىلە بىر معنادە گورونمگەلە دە تصدىچ ايلمىشدە.

فرعونين گوردىگى يىدى كوك او كوز ، يىدى ايل چوخ او جوز
لوق و بولوق او لاجاغندان عبارتدر بوغدا ايلە دولواولان يىدى سىنبل
دە كىنلرون يىدى ايل چوخ ياخشى و بىر كلى گله جكىنە اشارە در بواكىن
لرين بر كتلى او لماسى مەھصۇلاتىن بوللوق و او جوز لغى هەمین بېرنىجى
يىدى ايلين اىچىنەدە او لاجاقدە.

يىدى آرىغ او كوز يىدى ائل جوخ قەھتلەيك او لاجاغندان و
يىدى قوروسىنبل دە يىدى ائل اكىلزون ھىچ گلمەمە سىنەن عبارتدر قەھتلەيك
واكىنلرين گلمە مسى دە قاباڭكى يىدى ايلدن صورا اىكىنى يىدى ايلين
اىچىنەدە قوعه گله جك دراول چارەسى ايدى لىزسە بوز جلتق و قەھتلەيك
ممەكتى بىرباد ئىدر .

او لجه يىدى ائل بوللوق و او ز جولوق ائل لرى باشلانا جاق آغا جلاڭار
چوخ مىوه و سىنبل لر چوخ تاخىل و بىرە جىكلەر . بويىدى ائل اىچىنەدە
ھر ائل چوخ بوغدا اكەمە لىسيز . ھر ايل اكدىگىز بوغدا لاردان يىه -
جىگىز قدرنى گوتوروب صرف ائتمىلىسىز قالان تاخىلارون دانە لرىنى
سىنبل لرىنىدە قويىب انبارلاردا صاقلامالى سىز دانە لرنى سىنبل لرنەدە
چىخايدوب آئىرىمىاسىن ھۇن كە لاو اھلىدا يۇغىنلار چوخ ايللىرى مەتاغلام
قالماغا داناماز و اىچلىرنە قورت دوشوب تلف او لاراما سىنبللرنەدە قالوپ
چىخايرلىمازسا ايللىرى جە دايىثار و قورت دوشمز و آيسى ذخيرة لرىزدىن

لازم و ممکن او لانلارنى صاقلامالى سىز .

برىدى او جوزلوق بوللوق ايللرنده صورا يددى ائل آجلق و قحطليك ايللىرى باشلانا جاق كە آغا جلا رەحصو ل و ئرمىوب و اكينلار بىتمە جىكلربو ايللرچوخ آغىر و زحمتلى او لا جا قىدر حتى او درجىدە او لا جا قىدر كە قاباغىكى بوللوق و او جوزلوق ايللرنى بتون او نوداجا . قسىز او زمان بوا لجه يلغۇپ صاقلاماش او لدو غوز ذخىرەلر و تاخىل لار و اسطه او زىئىرى و حيوانلاروزى صاقلىيا بىلرسىز .

بو آغىر و زحمتلى ايللردىن صورا بيرايىل گلە جىك كە او اىسل دە ياغش لار چوخ ياغا جاق آغا جلا رچوخ مىوه لر و ئەرە جىك اكينلر بىر كىلى او لا جاق جماعت داها قحطلىيكتەن قوروتولاجا قىدر .

حضرت يوسف بو آخر نجى سوزى مصر اهلنى نا اميدلىيكتەن قورتاروپ اميدلىندىرماك او چون او زياندان دئدى چونكە فرعون يوخو سيندان بوخصوص او چون بير اشارە يوخ ائدى مصر جماعتى بوتىپىرون سببىلە چوخ غصەلى و تامىدىسىز او لا جاق ايدى لار او نا گورە حضرت يوسفدا بوخېرىا يله او نلارى نا اميدلىيكتەن قورتارماق ايستەدى .

حضرت يوسفىن زنداندان قورتولماسى

شرابدار باشى ، ائلە كى حضرت يوسفدىن يوخونىن تىپىرىنى

صور و شوب بيلدى شاد او لوپ فرعونون حضور نه گلدى و جناب يو سفن
اينديگى تعبيري تماما فرعونه عرض ائله دى .

فرعون گورديگى يوخونن بوسياق تعبير ائلمه سينه حيران او لدى
و بو تعجبلى تعبير ائدن شخصين زنداندان چخاردوپ حضوره گتير بلمه
سينى امر ايله دى و بو امرى يشنه يثير مك او چون شرابدار باشينى زندان
باشين ياننا گون دردي شرابدار باشى گلوب حضرت يو سفه آزادلى مژده
سينى ويردى زندان باشى دا گلوب فرعون امر بله جناب يو سفه زنداندان
آزاد ايدوپ حضوره گون درمك ايسته دى .

حضرت يوسف زنداندان قور تو لماغنا اي اهدىگى تعبيرين سبب
اولدوغنى آنلادى لاكن بوجال ايله زنداندان آزاد او لماغنا بيردن بيره
تلسمه دى چون دوشوندى كه فرعون يانندا او زنى بو تعبير سببته چوخ
عاقل و كامل بير شخص در ديوپ آدلاند برمى شلار بوسوز لرون و بو تعبير
ون جهته فرعون داها بونون عالم و فاضل بير شخص او لدوغنى يقين
اي ليوب و بونا گوره حضور نه چا غير و پ گور مك ايسته مش . اما حضوره
داخل او لدوغى وقت زندانه دوشىگى نين سببته سور و شاجاق وزندان .
تخانه نن دفتر نده آغازى نين آروادينا خيانست ايله مك تهمته زندانه
صاليد غنى يازيلمش او لدوغى گوره جك و بير آديله آدلانماغن خجالتلىگى
ايسته مير او نا گوره او لجه تهمتدن قو تو لماغين سورا زنداندان چي خماugin
لازم او لدوغنى قرار لاشد يردى و شرابدار باشينا دئدى :
پادشاهه گيدوپ عرض ايله كه مني زنداندان آزاد ائتمكى دن قباغ

وزيرين آردادي زليخاني و اونا قوناق گلوب مجلسده تورونچ يئرينه عوضينه اللرنى كسن آردادلارى حضوريته چاغيرسين منيم خصوصيمده اونلاردان احوالاتى سوروشسون بومسئله ده منيم خيلافت ائتميش ياتپتىمش او لدوغىمى آنلاسين ايله كه حقيمى دئيلن تهمت اوستومدن گوتورو لدى او وقت زنداندان آزاد ائديلمه گىمە راضى اولارام .

شرابدار ياشى فرعونين ياننا گلوب حضرت يو سفن سون لرنى عرض ائتدى فرعون حضرت يو سفن صيربىنه و عمالىجنا بلغا تعجب ايله دى اونون چوخ بيربيوك وجود او لدوغنى آنلادى بومسئله نز اصلينى ييلمك اوچون زليخانى و اونون مجلسىه قوناق گلوب تورونچ عوضينه اللرنى كسمش اولان بىش آردادي حضوريته گتير تدى زليخا او بيرى آردادلار گلوب حضوره داخل او لدولار .

فرعون اونلاردان سوروشدى .

يوسف مجلسه داخل او لدوغى وقت سيز اونا قىضا ياله ديز يا او سيز قىضا يالدى ؟ و زليخا ياله يو سف بارسيندە نه بىلىرى سيز دىين . آردادلار - حاشا ، بىز يو سفدن هىچ بير يامانلىق گورمه دېيك عزيز مصريين (يعنى خزينه وزيرىن) آردادي زليخا يو سفى سهومش و او بونى حسن و جمالينه عاشق او لموش يو سفى او زياننا دعوت ائتمىشدر يو سفده بونۇن تكلىفنى قبول ائتمەمشدر والا بىز يو سفده بير خيانست گورمه دېيك .

زلىخا - ايندى كه حتى ظاهر او لدى يو سفده هىچ تقصیر يو خدر

یوسفی من سوودیم تکلیفمی قیول ائتمه‌دی سوزیمه تابع ائتدیرمک ایچون
بیرمدت اونى زندانه سالدیردم بومسئله‌ده او نون گناھی بونخدور و بو
سوزه اقرار ائتمه‌گىمله یوسفه بیلدیریلک ایستیورم که او زنداندە جبس
اولدوغى حالدا من او نون حقنە خیانت ائتمیوپ سوزین دوغزوسىنى،
جناب فرعونه دیبورم .

فرعون وزیرلر حضرت یوسفین تقصیرسیز و عاقل و ناموسلى
صداقتلى و بیوک بیروجود اولدوغى آنلادى لارھىر کس جناب یوسفین
بوحالته احسن دئدیلر .

فرعون امر ایله‌دی گتیرون او غلامى (حضرت یوسفی) منیسم
حضوریمه او نون کیمی عقل و اخلاق صاحبى او لان بیر شخصه زندان روا
دگیل او نا بیوک رتبه لر و حمتلر لاقدىر تا که او زگلری ده بونون کیمی
اخلاق صاحبى الماغاسى ایتسینلر من یوسفی زنداندان خلاص و اوز
يانىمدا خصوصى مشورت صاحبى ائده جىگم .

فرعون زندانه حضرت یوسف اوچون آغىرقىمتلى پالتار و آت
گوندردى عزت و احترامىلە حضورینە گتیريلمەسىنى امراڭلەدى .
وقتى کە حضرت یوسف زندانىلۇدن آيرىلدى زندانىلر اوندان
گوردىلرى مەربانلىق و ياخشى لق سبىنە آزاد اولدوغنا غصەل توب آغا -
دار حضرت یوسف او نلا را تسلی و ئرۇپ خىر و دعا ائله‌دی .

جناب یوسف ائله کە حضوره يتشدى عبرانى دىليجه فرعون نسلام
ۋئىدۇدۇ فرعون بونون نەدىلى او لدوغىنى سوروشى حضرت یوسف دىدى

که بودیل آتا و بابامین دیلی اولان عبرانیجەدر .
فرعون حضرت یوسفدن بیر نتچە سوزلر خبر آلدی هامیسینا موافق
و گوزه ل جوابلار و تردی و بیر نتچە دیلیلە اونى دانىشدەردى جسواب
لاونى ایشتدى .

فرعون حضرت یوسفی ھله جوان ياشدا ائکن بىلە عقل و كمال
صاحبى او لدوغى او چون بىگىندى گوردى يوخونون تعېيرنى حضرت یوسفین
اوز آغىزدان اشىتمە گىنى آرزو ائلهدى جناب یوسف او لجه دىدېيگى كمى
يوخونىن تعېيرنى او قرار فرعونه بىان ائلهدى ويدى دى ئىل جوخ تاخىل
اکدرمگىن لازملى او لدوغنى بىلدىرىدى و دىنى كە پادشاه گەرك بىر عاقىل
و تدبىرلى آدام تاپوپ اونى بو ايش او چون مصرا لرنىن ولايتىن اوستىئە
حاكم ائلهسىن . او حاكم يددى ائل بتون مصر يىش لرنىدە چو خالى بوغدا
اکدرسىن جماعتىن اکدر كىلرنىدە بىش دە بىر وئرگى آنسىن و آنان
محصولايىن هامىسى فرعونىن اختيارندا اولان انباللارا دولدوروب
ساخلانسىن كە مصر ولايت لرنىدە او لاچاق يددى ائل قحطلىك او چون
بونلار آذوقە تداركى او لسوون تاكە آذوقەلر واسطە سىلە مصر ولايت .
لرنى قحطلىكىن ساخلاماق ممكىن او لا بىلسىن .

فرعون حضرت یوسفین فىكتىنى و احوالنى خوشلادى و حضرت
یوسفن قىمتىنى وزىر پوطيفە و يروپ اونى قول او لماقدان آزادا بىلەدى
صورا فرعون جناب یوسفە دئىدى كە بو گون سن بىزىم لاب صداقتى و
امين آداممىز او لدون بوندان صورا منىم يانىمدا قاللۇپ خصوصى ايشلىرىمە

ایویمه و مالما ناظر اول .

حضرت یوسفین هصرد ۵ حکمران اولماسی .

فرعون حضرت یوسفین آغاسنا قیمتی و تروپ آزاد اثیلیند نصوص را
اوئی و کیل خاص ایدوپ و او ز یاندا مصلحتچی ساخته اند .

فرعونین بوعملی حضرت یوسف حقینده بیوک قدردانق و آرتیق
بیر حرمت ایدی بونون اوچون جناب یوسف آغاسی بوطیفرون یاتنا
ایکن ایله دیگی قوللوق و صدقانلردن داما آرتیقینی فرعونین ایشلر نده
آرایه قویماغی اوزی اوچون بورج بیلدی و بونون عوضینی بیوک بیر
خدمت و یاخشی لیق ایله فرعونه گورستمه گی دوشوندی فرعون بیر گون
حضرت یوسف مجلسده حاضر ایکن گله جک ایللرین تدار کینی گورمگه
کیمی تعیین ایله مک اوچون وزیر لریله و دولتین اعیانیله مصلحتلشدی
بو کیمی بیوک بیر تدبیرین عهده سیندن کیمین گله بیله جگمکی سورو شدی
حضرت یوسف بو خدمتی لاب یاخشی بیر قاعده ایله اوزی اداره ائتمگینه
خاطر جمع اولدوغی اوچون فرعونه دئدی :

بو ایشی منیم عهده مهقوی نتجه که لازم در من او ز تدبیریمه اوئی
ادا ایلم و یوایشی اداره ایده بیلمک اوچون گرک مصر ولا یتلرین خزینه

لرنى و انبارلارنى منيم اختيار مده قوياسان ومن اوز هنداقت و تدبیر فمه او نلارى شىنىن اوچون صالحوب تلف و اسراف ائدىلىمكىنه قويمارام گله جك قىتلق ايللىرىنده او نلارون واسطه سىله مملكتى آجلقدان قور تار ماق او لار .

وزيرلر و فرعوندا بو ايشە حضرت يوسفین مباشر او لماغنى لايق

گوردلر و او نون تعين ائدىلىمە سىنى مناسب بىلدىلر .

فرعون بوجتكلىيفى قبول ايدوپ او نى بو ايشە مباشر تعين ائلهدى و آدىنا حكم يازدى حضرت يوسف مصر مملكتى نىن هر طرفينه آداتلار و قوللار گونددى حكومته مخصوصى نە قدر اكين يشىمىرى او ر در هاميسينا چوخلى تاخىل و آرپا كىديردى و حتى بير قىلىش دابوش يشى بوراخىمادى تمام حاصل او نى جمع ايدوپ انبارلارا دو تدوردى او اور ابولدگى كىمىي صناخلادى و مصر ا كىنچىلر نىن آلان بىش ده بير مخصوصلاتى دا آلوب اقباللارا توپلاسى .

حضرت يوسفین مصر ا كىنلىرى و انبارلارى تو سىئىنە مناشر تعين و لوئندىخىن ايكىنجى ائل ايدى زىلخانىن ارى عزيز مصر (پوطىفر) وفات ائلهدى .

بومدتده فرعون جناب يوسفن تدبىر لرنى گوروب وايش بىلمكىننە حقىقىتا لايقلى بىر وجود اولدوغنى بتو ن آلان مىشى . خزىنەلر وزىرى پوطىفر ئولنەن صورا فرعون حضرت يوسفى ياننا چاغىروب دەتدى . من او ز تدبىر و صەاقتىلە ايش باجقاران ولايقى بىر و جسۇدلارا دا

لایقلى منصب لر حرمتلى مقام لار وئيرىلمەسى لازمەر . سىنى من او زىيمە تمام امورات مملکتە مصلحەتچى و خزىنەلر وزىرى تعىين ائدرم . من فرعون نۇمنىدىن گىچەندىن صورا مصرا مملکتىنە حكمى جارى او لا ن شخص سن سن بىتون خلق سىنин امرى لرىيە تابع او لوپ عمل اىدە جىكىدر مەن ئىم ايلە سىنин تفاوتىن آنجاق تخت سلطنت او لا جاقدەر سىنەن اذن او لماسا بىر آدم ئىتى يَا ايااغنى قالخىزا بىلمىيە جىكىدر .

صورا فرعون او سىنەن او زىين مەھرى يازلى او لا ق ئۆزۈ و گىنى او ز بارماغاندان چخاردوب وزىر لىك و كلا اختيارلى علامتى او لماق او چون حضرت يوسفن بارماغاننا تاخدى و خالق نازك آغ كىانىدىن اون اگىبىنە پالتار گىدىرىدى بولپالتار او زماندا مصرا عيانلارنا و شاهزادە لرنە مخصوصى بىو كلىك و حرمەت علامتى اىدى ؟ فرعون او ندان صورا حضرت يوسفى او زىينە مخصوصى اىكىنجى سلطنت فايظونىنە اگلشىدىرىدى پايتختىن معتبر كوچەلرنى گزدىرىدى و بونون او چون ده قباغنچا خبر ويردىرىدى كە بتون مصراھلى حضرت يوسفين قباغندا باش اگىب احترام ايلە سىنلەر .

حضرت يوسف او اثنادە او تۈزۈ ياشىندا ائدى كە فرعون او نى بتون مصرا ولايتلرنىن او سىنەن حاكم تېكىدى و مصرا دە حكمى روان او لدى . او ندان صورا جناب يوسف چخوب مصرا ولايتلرتى گز مىگە باشلادى اكىن و مخصوصلات او چون لازم او لان امرلىرى و ئىرى و مصرا انبارلىنى حدسىز حسابى سير درجه ده تاخيل و مخصوصلات ايلە دولدوردى آغزلارنا مەھروروب او ز بىلدىيگى تدبیر ايلە سا خلاڭادى .

زليخا ايله حضرت يوسفین اوْلندىسى

حضرت يوسفین زنداندان چخماسىندان ايکى ايل گىچىند نصورا
عىزىز مصر پو طىفر ئولموش و زليخا دول قالمشدى حضرت يوسفین عشق
ومحبت اودى او نون قلبى ياندروپ ياخيردى زليخادول قالماغانى فرصت
تاپوپ فرعونين ياننا گىتى يوسفه او لان عشق و محبت درجه سىنى اونا
بىلدىرىدى و فرعون واسطه او لوپ جناب يوسفه او زى نين عيالىغنا و بىرىلمە
سىنى توقع ايلەدى .

زليخا كە مصدره برنجى گۈزەلردن ايدى او زدى دە چوخ بىوڭ
عائىلەدن ايدى . جودت پاشانىن يازدغنا گورە زليخا مصر پادشاهى نىن
قىزى ايدى .

فرعون حضرت يوسفى يانينا چاغىر وپ زليخانىن آرزو سىنى اونا
بىلدىرىدى حضرت يوسفده كە زليخانى چوخ سورودى بتون مملكتىدە
بىرنى گۈزەل لردن او لان حرمتلى بىرخانمى سەومك بىڭىمەك او لارمى
لاكن عىزىز مصرۇن ايوندە او نون ناز و نعمتىلە بىسىنلىكى او چون عيالىنا
خيانات ائتمك اىستەمەمشدى ايندى داما او مانعلىك آرادا يوخ ايدى بونا
گورەدە حضرت يوسف زليخانىن آرزو سىنى قبول ائله دى .

فرعون ايللەردن برى عشق و محبت اودى ايله يانسوب ياخىلان
زليخانى سەودى گىنە تسلیم ائله دى و او نلارا چوخلى مال و دولت داوا

و خلعتلر باعشلادى .

مصردە قحطليك ايللرنندن قاباغ حضرت يوسفين زليخادن ايکى اوغلى دنيا يه گلدى جناب يوسف اول دوغولانين آدينى (منسسا) و صورا كينين آدينى (افرايم) قويدي .

محمد بن جرير كيمى مورخلون و سليمان و توفيق كيمى محرر لرون يازدغنا گوره فرعون حضرت يوسف ايله زليخا اوچون بيرئشچە گون جلاللى طوى ائلهدى مجلس دوزلدوپ مصر جماعته قونالى و ئىرىدى هدىه لر باعشلادى .

زفاف گشجهسى زليخا پادشاه قيز لارنالايق پالتار كىئينوب گوزهلى عطر لرو آغىر قىمتلى جواهرات ايله زىيتنلىدى حسن و جمالى نين شعشعەسى آرتدقجا آرتدى اطرايفى كىنيز لرقار اوشلار قول لار احاطە ائلهدى بىوك بىر جلال ايله حضرت يوسفن حجلە گاهنه يولاندى .

حضرت يوسف ايله زليخانىن بە آن دە كى حال لارى بىوك بىوك دوشونجه لر لا يقدر دفعە لرجە قباغندا دوروب سىزيلدىيان و يالواران بىر خانىمین تكلىيفى قبول ائتمەمش عشق و محبىتى اوغرۇندا رسوالغانسىبب او لموش قبول ائتمەدگى تكلىيف اوستىننە يددى ايل زنداندا قالماقى نفسىنە روا گورموش ائندى او ما جرا صاحبى خانىمە او زى نين زفاف گشجه سىيدر حجلە گاهنده او نون وصالىنە آمادە دورموش زليخا او حسن و آتيلە حجلە گاهه داخل او لدى او نون صون درجه ده او لان گوزه للېكى حضرت پوسفین قلبىنده بىوك بىر عشق و محبىت دويغوسى او ياندردى حضرت

یوسف مقصدنی عمله گتیرمک اوچون الینی زلیخایه او زاتدی و زلیخا
کونول ویرمیوب یوسفن یاندان قاچدی جناب یوسفت اونون دالینجا
یو گوردى الینی آتوب زلیخان اتگیندن دوتدى زلیخا چماغا چالايشدی
او لطیف پالتاری جیرلوب پارچاسی جناب یوسفن الینده قالدی .

زلیخا دئدی :

یا یوسفت دوست دوستین پرده سینی بیر تارمی ؟
حضرت یوسف بو ایشدن او تاندی و زلیخا اونون او تاندغنى
گورنده دئدی که ای یوسفت او تانما اندی برابر او لدوچ .

صورا زلیخا حضرت یوسفه دئدی :

سنه بیر سوزوم وار دیمک اوچون اجازه وئررسیر ؟
حضرت یوسف دیدی بویور .

زلیخا - یا یوسف ! سنی بوقدر سهودیگیم و سنه بونجاعشق و
محبّت با غلادغیم اوچون خیانتکار بیر آرواد او لدوغیمی خیاللوه گلمه سین
سگز دوقوز ایل بوندان قاباق سین عشقوه دوچار و دام زلفوه گرفتار
او لدوغیم زمان اختیار و صبریم تو کلیمشدی او نا گوره اری مه خیانت
اٹله مگی گوزه آلوب سنی او زومه دعوت ایله مشدم احتمال که منیم او
حالىمدن سین قلبین شبهه لنمش واوسبیه منی ناموس و عصمت نه او لدوغنى
بیلمز بیر آرواد گمان ایله میشدون و شاید منی گوزوب خوشادقی کیشیلر لە
یاتوب قالقار قسمیندن فرض اٹله میشدین و بلکه او زماندان بری بیر خیلی
کشیلر گورموش او لدوغنى دا تخمین ائدرسن لاکن منیم او کیمی بیر

آرود او لدوغیمی خاطروه گتیرمه من او آرود لاردان دگلیم آنجاق بیر
جوان که سین کیمی او لا دنیاده مثلی او لمیا و بیر آرواه که منیم کیمی
گوزه لیکین و جوانلعن لاب یاخشی چاغندا او لماقلابر ابر نازونعمتین
ده ایچینده او لا اریمده که مسست اندام او لوپ یاخونلق ائتمه گه قدرتی
او لمیا بحوال لارون واسطه سیله او حر کتیمی معذور دو توپ عیب ائتمه مک
لاز مرد و بونبلابر سندن سوای او زگه بیر کیشی ایله او کیمی حر کتده
او لدوغمی نظره گتیرمه خاطر جمع او ل که من عمر مده سندن او زگه
بیر کیشیه او زومی تکلیف ائتمه دیم و سنه ائتدگیم حر کت سنه او لان
عشقمین شد تیندن ایدی حتی اریمده که کیشیلیک قوه تیندن محروم
او لدوغی او چون بوگون آنادان دوغولدوغیم کیمی با کره بیم .

حضرت یوسف اثنای مقار بتده فی الحقيقة زلیخانن با کره
او لدوغنى گوروب شاد و زلیخادن راضی او لدی .

زلیخانین بکارتی ایناندر اجاق حال بود که ایللردن بری عزیز
مصلرون آرودای او لدوغی حال دا اوندان هیچ بیر او لاد صاحب دگیل ایدی
اما جناب یوسفه آرود او لاندان صورا ایکی او غول صاحبی او لدی .

عزیز مصری بحواله سلان نهجوره مریض او لدوغی بیزه معلوم
دگیل لakin او نون حالنه دو چار او لان کیشیلر ایند تکی زمانمزده چوخ
در وبونون دالاپ باشیجا سبی (سوژه نهک) مرضی در چونکه بود رده
مبلا او لان شخص او زینه تجریه لی حکیملر واسطه سیله علاج ایندیر هرسه
او مرضین میکرب لاری ایچرنده بالالیوب آرتار ویووار صالح دغی

يېرلۇزى زىدە لىه زىدە لىه ادرار بولۇنى آشىب (منى) يولۇنسا داخل و اوilar و منى داما لارينا رختە سالوپ خاياللارى احاطە ئىدر بوجالىدا منى رىشەلرنى پوزار داھا نىلى كىسىلر .

كىشىلىك حالتىن محرۇم ايدە جىك دردىرىدىن بىر نىچەسى دەشدەتلى صورتىدە آلكلى او لماق و تىرىاك چىكمىگە عادت اتلەمكىدر كە بولىمىي كىشىلرون داھا بىر مەتدىن صورا او لادى او لماز كىشىلگەن محرۇم او لار و آز زماندا آردان گىيدىرلر .

مصر دە قەحطلىك ايللىرى

حضرت يوسف يددى ايل مصر يېرلرنى آرتىقلىقجا اكدىرىدى بويىدى ايل اىچىيندە مصر انبارلارنى حەسىز آذوقەلر لە دولدوردى . بوللۇق ايللىرى او لان بويىدى ايل دن صورا گسوگەن ياساغىش ياغىمادى يېردىن او ت بىتمەدى .

جماعت اللرزىدە او لان آذوقەلرنى يئىپ قورتاردلار و مصر دولايتىرنىدە بىوڭ قەحطلىك ايللىرى باشلادى حضرت يوسفن اختىار نىدە او لان فرعونىن انبار نىدان سواى بىرىشىدە آذوفە تاپىلمادى مصراھلىلى اللرزىدە او لان تو خوملىق لارى داتىدىلر ھېچ بىر طرفەدە بوغدا قالمادى فقط حضرت يوسفین اختىار و نىدا او لان فرعون انبارلارى تاخىلى و آذوقە ابلە دو لو ايدى

جناب یوسف انبارلارون آغزنى آچوب تاخيل و آذوقه ساتماقا باشلادى
قىتلق او قدر شىدتلى او لدى كە آجلق قورخوسى هامىنى تىزەندى قحطلىك
بلاسى هر طرفى احاصە ئىللەدى مصراھىلېنده پول و مال چوخ فقط آذوقه
وتاخيل يوخ ايدى .

مھرى مملكتىندىن و اطراف تۈركەلردن ھر كىس وار يسوخونسى
گۇ تو روپ آذوقه وتاخيل آلماق اوچون حضرت يو سفین يانناڭلېردىلر
پوللارنى ماللارنى وېروپ آذوقه آلېرىدى لار .

فرعونين خزىنەرنى قىزىل و گوموش سكەلر ايلە دولدى ھر
كىسين بولونا و مالنا گورە ايستەدگى قدر آذوقه و شىرىپىرىدى قحطلىك
ايلىرنىن بشنجى آلتى نجىي ايلىرنىدە ھر كىس بىتون وارنى وېروپ فقط
بوغدا آلېرىدى حتى آدم وار ايدى كە آجلغا دوچار او لماعماھى اوچون
يوز يوز يوك بوغانى بىردىن آلېرىدى بعضى طمحكار دولتلىرىدە وارىدى
كە ساخلىيوب گله جىكە داها يو خارى قىمتلىرى صاتماق اوچون بولارنى
فرعونين انبارلارندا بوغدا ساتىن آلېردىلار ،

حضرت یوسف گوردى كە ايش بىر ايلە گىدسىه او زگە لىرنە
آذوقه يىشىمە جىك و انبارچى دولتلى لرون واسطە سىلە باھالى داھاداشتلىنە
جىكدر بونون اوچون قرار قويىدى كە بوندان صورا هر بىر نفر اوچون
بوغدا لازم اولسا ويرىلىسىن آرتىق و شىرىلمە سىن هر گاه بىز آدام يوز يوك
قوماش گىرسەدە گە او تا فقط بىر يوك و تۈرىلىسىن .

حضرت یوسفین قاراشلارى مىسىزدە

مۇسىز مملكتىنده باشلانان قەحطالىك شام و كىنغان ئولكە لىرىنده
 گىچدى حضرت يعقوبىن او تدوغى مملکەت داها قىتلغا و آجلىغا دوچار
 او لوى شام ئولكە سىنين آجلەغا دوچار او لان اطراف مملکەتلەر جماعتى
 قافله قافله گىدوب مۇسىز حضرت یوسفەن بوغدا صاتىن آلوب او زلرى
 او چون آذوقە گىزىردىلر بتون مۇسىز و اطراف مملکەتلەر بوغدا و آذوقە
 صاتان فقط حضرت یوسف ايدى چونكە مۇسىزدە فرعوندان جورا بىر نجى
 حكىمان و مۇسىزق آذوقە انبارلارنىن صاحب احتىارى او ايدى .

فرعون حضرت یوسفى او زينه بىر نجى مصلحتىچى و وزير تعىين
 ائندىيگى زمان اونى (صفناڭ فعنان) لقبىلە آدلانىدرىمىشدى اوندان
 صورا حضرت یوسف بولقىلە آدلانىردى .

حضرت یوسف هر كس ايلە عدالت و تدبىر و قانون ايلە رفتار ائندىگى
 او چون هر طرفده مشهور او لموشدى .

حضرت يعقوب كىنغان صحرارىندا ساكن او لدوغى حالدا مۇسىزدە
 عادل بىر وزىرىن جماعتە بوغدا و آذوقە سانماقدا او لدوغىنى ائشتمىش
 ايدى او غلانلارينا دئىدى كە نەدورور سىزىدە او زىگە لر كىمىسى مۇسىز
 گىدون فرعون وزىرىندا بوغدا صاتىن آلوب گىزىرەن آجلەدان قورۇلۇپ
 ئولمۇيەق و او زوزى حضرت ابراهىم نىسلەن بوغدا كىنغانلارى او لدە

غوزى فرعونين وزيرنه بيلدرون بلکه نسلزه حرمت ايدوب سيزه او زگه
لردن او جور بوغدا و آذوقه وئره .

حضرت يعقوب او غلانلارى ايچينده حضرت يوسفين آنا بير قارداشى
اولان بين يامينى او زيانندا ساخلادى و او بيرى اون نفر او غولارنى
آذوقه كتير مك او چون مصره گونزىرى چونكە حضرت يعقوب يوسفين
آيريلدigi گونىن چوخ غصه لنمش و چوخ مصيبلر چكمىدە ايدى مصيبيت
اونى ارتق درجه ده قوجاتمىش صاچى ساققالى آغارماش حتى آغلاماقدان
گوزلرى گورمز او لموشى و او زى او چون بيرغمخانه دوزه لدىب اونون
ايچينده وا يوسفم دىيوب آغلاردى و آللەينە عبادت اندردى آنجاق بين
يامينى گورمه گله او زونه تسلى وئرى يو سفدن صورا بين يامينى هېچ بير
وجهىلە گوزوندن كناره قويمازدى .

يعقوب بين اون او غلانلارى لازم اولان مال و متعالرنى گوتوروب
اوزگە قافله لريله مصره يولاندلا رگاوب حضرت يوسفين حضور نېتشدىلر
حضرت يوسفين عظمت و جلالى بىوك مرتبه ده ايدى مصر پاشا هلغى
فرعون سلطنتىلە اداره او لادوغى او چون اونون وزير و كلاسى نين و امير
لرى نين حرمتى و عظمتى ده فوق العاده ايدى او زلارون او زونه با خماق
ممكىن دكىيل ايدى حضرت يوسفين قارداشلارى دا او زگە لر ئىلە بيرلىكده
حضوره داخل او لوپ حضرت يوسفه باش اكدىلر و او وتنىن عادتىلە
سجده ايلە دىيلر صورا چكلوب آذوقه آلماقاڭلۇرون جرگە سينىدە دو
دولار ولى جناب يوسفى تانيمادى لار چونكە او نلار حضرت يوسفى

چو خدان الموش گمان ایدیر دیلر وايتديه كيمى صاغ فالدغينى خاطر لرنە
گتير مير ديلر قارداشلارى حضرت يوسفى اوون يدى ياشيندا اىكىن قويوبىا
سالمشدىلار حضرت يوسف صور امصره گتير يلىوب آلتى ايل عزيز مصرون
أعويندە و يددى ايل زنداندن قالميشدى زنداندن چخوف وزير تعيبين
ائىله دگى زمان او توز ياشيندا ايدى قارداشلارى آذوقه او چون مصره
گلدىكلىرى وقت حضرت يوسفين ياشى قيرخ يا اينكە بير آزىوخارى
ايدى حضرت يوسف قارداشلارنى تانيدى و او شاق وقتى گور دگى يو خى
يادينا دوشدى لاكن او زنى قارداشلارنا بير دنبىره تانىتماق ايستەمدى
اونلارى حضور نە چاغىر ووب سوال جواب ائتمگە باشладى .

حضرت یوسف - سیز کم سیز ایشوز نه در و نه اوچون بو مملکته
گلیب سیز ؟

حضرت یوسفین قارداشلار ندانیهودا او بیری قارداشلاری طرفندن
عزیز مصره جواب و ترمگه باشدادی.

یهودا - بیز کنعان اهلی ائک مملکتمنزدہ قیتلق باشلادی آذیری
صانزی و سیزدہ بوغدا و آذوقه او لدو غنی ایشیدب ائویمزہ بوغدا و آذوقه
صاتین آلماق او چون خدمتیزہ گلدبیک .

حضرت یوسف - سیز یو غدا آلماق اوچون گلن آدم‌سلا را پنזה
میر سپز جاسوس لارا پنزيز سیز بوم ملکتین احـ والنى بیلوپ او زگه بیر
پادشاهه خبر وئرمك اوچون گلمنش المیاسیز ؟
یهودا بیز چاسوس دگلیک .

پادشاهیله ایشیمز گو جومیز یو خدودر بیزیم بیرقوجا و حرمتلی
آتمان و ازدر اوزی پیغمبر و آدی یعقوب در ولقینه اسرائیل دیسرلو بیز
بورا گلمکده بوغدا آلوب آپار ماقدان سوای آیری فکرمیز یو خدر آتمان
بیزی گوندردی که آذوقه وئره سن .

حضرت یوسف - نشچه قارداشسیز ؟

یهودا - اون ایکنی قارداش ائدیک بیری چولده تلف اولدی و اون
بیری قالدی .

حضرت یوسف - ایندی بوراد او نون نفرسیز نه او چون سیزیله
بیر لکده گلمه دی و او هاردا ؟

یهودا - آتمازون بیر کچیک او غلی و ار ایدی آتمانز اونی حددن
آرتیق سووردی اونی او زوندن آیز مازدی اتفاقا بیر گون یوسفی چولده
قورت یشیوپ تلف ائله دی آتمانز او نون آیر لغنا دوزه بیلمزدی او قدر
او نون مصیبته آغلادی که آخرده گوزلری گوره ز او لدی یوسفین آناسیندا
آتمازون بین یامین آذندا بیر او غلی داهما و ازدر و او دا یوسفه بنزینور
آتماز یوسفین آیر لعندان تسلی تا بمناق او چون یوسفین خوشیته بین یامینی
همیشه یانندا ساخلا ر و گوزوندن کنار ایلمه مز بوسیبه او قارداشیمز او لان
آناسینین یانندا قالمشدر .

حضرت یوسف - دئد گیزه گوره یوسف کیچک قارداشوز ایدی
ایله ده پس سیزون کیمنی بیزلا و اگیت او غلانلاری دوزدغی حالک کیچگی
نه او چون او قدر سهوردی او نون سیزدن آرتیق بیر هنری و ار ایدی ؟

یهودا - چون یوسف چوخ گوزه ل و او زوده عاقل و زاهداندی
و هیچ یالانی سهومز و خیانت ائتمز ایدی بونا گوره آتمز اونی بیزدن
آرتیق سهوردی .

حضرت یوسف - بوسوز لرون دوغرو او لدوغنا شاهدوز وار در ؟

یهودا - بورادا بیز غریب آدام او لدوغمیز حالم کیم تانیر .

حضرت یوسف - سیزون جاسوس او لماد غیزه سوز لرنزین دوغری
او لدوغینی آنلاماق او چون سیز لردن بیرنی بورادا حبس ائده جگم و
آذوقه آلماق او چون که اون نفر گلوب سوز قاعده مزه گوره سیزه اون
یوک آذوقه و تریله جک آذوقه لاری گوتوروب دوققوزو ز آپارون بیرداها
آذوقه او چون گلد گیز وقت او قاردا شوژی دایانزجا منیم حضورمه گتیرون
تاکه سیزون دوغرو چی او لدوغ ز منه یقین او لسون والا اگر او قاردا شری
گتیرمه سز ، منیم حضورمه گلمه تین و سیزه بو غدا و تریلمیه جکدر .

صور احضرت یوسف یعقوب او غلانلار نین ایچنده شمعونی آیروب
قارداشلار نین یانندا قولار نی با غلادی وزندانخانیه گوندردی . یعقوب
او غلان لاری شمعون نین حبس ائدیلمه مسی او چون نقدر حضرت یوسفه
التماس ایله دیلر تاثیر ائتمه دی بیر بیر نه دئدیلر که یوسف ائتدی گمیز رحم سیزه
لگین نتیجه سیدر که بو بلا باشیم زا گلدی .

قارداشلار دان بیری (روین) دئدی ،

قارداشیم زی یوسفه اذیت و ئریوب دو گد گیمزو قویو با صالد غمیز وقت
او جانینین آجی سپندان بیزه آغلیوب پالوا روردی لاکن بیزاونون حالاتا

رحم و آه وزارینه اعتنا ائتمردوک گناهيمزون نتيجه سيدرگه ايندي بسو
قضايي دوتولدوچ .

حضرت يوسف ائله دانشماق اوچون آراداديلماج و اسطه او لوردى
بوسيبه قاردلارى او ز دانشقلارنىن حضرت يوسف طوفندن آنلاشىلدى
غى بىلمە دىلار . حضرت يوسف قاردلاروندان بىرنى (شمۇنى) او ز
يانددا حبس صاخладى و او ندا بوغدا پايىنى قارداش لارنا و ئىرمىگى انبار
خدمتكارلارنا تاپيشيردى كە قارداش لارنا او ن يوك بوغدا ويرسىنلر و او
نلارдан آلدقلارى گىزلىنجە او نلارون يو كلرى آراسينا قويىسون لار و
او زلرنى دە حرمت ايلە يولاصلسىن لار و بولدا يشىك اوچون او نلار آيرى
جا آذوقە و ئىرسىنلر .

آقا حضورينه پويشان قايتىماق

يعقوب او غلانلارى بوغدادارى او لاغ لارنا يو كيلوب مصربدن
آيرىلدىلار قالەلرە قوشولۇپ كىغان يترىنه آنالارنىن حضورنە گىلدىلار
باشلارندان كىچەنى آنالارنا دىئىلىر و يو كلرنى بو شاتھەعا باشلادىلار
هانسى يو كى بو شاتىلار ويردى كلرى پولى يوك ايچىنە قويى و لموش
گوردىلە حضرت يعقوب و او غلالارى بعجىب لەندىلەر او غلانلارى حضرت
يعقوبە دىدىلار .

ای آتا اگرپن با مینی بیزیله بیرلیکده مصره گئتمکه قویماسان
بیزه عزیز مصر بوغدا ویرمز بیزی یانتا قویماز یانندا صاخلا دغى
قارداشیمیزی بیزه قایتار ما ز عزیز مصر یاخشی آدامدر عادل و اقتدار لیدرو
پول لارمیزون دالی قایتماسی ندان او نون نه قدر بیوک وجود او لدو غنى
گوروزسن .

حضرت یعقوب - بو اولاری بلکه اشتباها یا اینکه سیزی صیناماق
او چون قویموشلار اونلاadi صاحبینه قایتار مالیسنز او زیزی عزیز مصره
حضرت ابراهیم نسلندن او لماقملا تانیتمش سیز بو پول لار و اسطه سیله
سیزی صیناماق ایسته مشلر .

اوغلانلاری - او حالدا بین یامین بیزیلی بیرلیکده گیمته لیدر که
گنه عزیز مصرون بوغدا آلوب واویری قارداشیمیزی داگتیره که .
حضرت یعقوب - یوسفی و شمعونی الیمدن آلدز داها سیزه نتجه
آوخائین او لوم که بیرده بین یامینی سیزه تا پشترم او نی دا الیمدن آلاسیز
و آغ صاقالیملا منی دری قبره قویلامالی سز .

روین - آتابین یامینی صاغ کیروپ سنه تسایم ائمه گی من عهدمه
آلبرام و بونون او چون ایکی او غلو می سنین الیوه تا پشیر و رام او غولوی
صباع کیروپ سنه و عرسم او غلاتارمی منه قایتار واگز ویرمه سن ده
بر ایکی او غلوم حقند ایستد گیوی ائله

حضرت یعقوب - سیز منیم یوسقیمی تلف ائتدیز قلبیم سیزدن هنج
آرخائین او لمور بونا گوره ده بین یامینی سیزه ویره بیلمرم چونکه

اونى دا يوسفىن حالنا صالارسىز .

يعقوبىن اوغلانلارى - سن هله كنه يوسفيمى بىزم طرف مىدن
ئولدوريلدىكىنى گمان ائدىرسن حال بىو كە او زمان دىدى گىمز كىمى
صحرادە قورىد يىشى تىزىم تىقسىز مزاچاق اونى يالقوز بوراخماق او لدى
او بىر خطا ائدى باشىمراڭلىدى بىرده بىن يامىن اوچون او كىمى خطايى
دوشىكلىپىگى مز مەمكىن دگلىدى على الخصوص ھامۇ مز براابر مىصرە گىدوپ
آلاغىمىز بوغدا يو كارىلە باهم كنه او زوطنمىزە قايدىوپ بىن مىن بىز ملە
بىرلىكىدە گېتىمەسى سېبىيە بىرى يولىدە بوغدا آرتىق گىتىرە جەائىك
حضرت يعقوب دىدى او زمزلە بىن يامىنى و ئىركەن قەسىدىلە بىرى يوڭ
اسكىك او لىسون او زىر گىدون

بەودا - آنا بىرى يوڭ اسكىك . آلمان اوقدر اھمىتلى دىكىدر لاكىن
بىن يامىنى او زومزلە آپارماز ساقى عزيز مىصر بىزە بوغدا ويرمە جىڭو
حضرورنە ياخىن قويىسى ياجاقدىر بوسىيە بىزىم دە مىصرە آذوقە اوچون
گېتىمە گىمز عېيدىر چونكە بىهودە پىترە گىدوپ بوش قاشىش او لاچاق اىلك
قىتىق شىلتى ائدى يعقوب واولادى كىنغان او لەكە سىندە صحرادە
ساكن او لور دلار چوخ آرتىق سورولىر صاحبى اشدىلىر . بوللوق اىللەرنە
يعقوب او لادى صحرانى اكوب چۈخلى بىدغا دا آذوقە صاحبى او لور دلار
بوسىيە حضرت يعقوب او طرفدىن گلوب گىتنى سەر چىلرون ىماجىزلىر و محتاج
لارنا ھىشىھىم و آذوقە و ثروت يانىندا قوناق ساخىلاردى حتى اطراف دن
محتاجلار آذوقە آلمان اوچون حضرت يعقوبىن يانىندا گىلىلىر حضرت

يعقوب گوردي که بين مامين نين گتمه سنه راضى او لاما هم او زلري آج
قالاجاق و هم ده ٹوينه گلن قوناقلارون يانندا آذوقه سر ليکدن خجالت
اولاچاق ناچاري بين ياميئني گتيروب الله تسلیم اشتمك اوچون اوغلانلارنا
آندوئرب سوز آلدی واونوں گتمه سينه راضى او لدی يعقوب اوغلانلاري
تدار كلرنى گوروب گتمگه حاضر لاندلار يعقوب او نلارادى ،
اوغلانلاريم اول دفعه گيدنده سيزى مصر اهلى تانمادلارلاكن
عزيز مصر ون سيزى او قدر دانشدروب اصل و نسبى او زىندىگى اوچون
مصر اهلى ده سيزى تانمش او لارولار بوسبيبه مصره داخل . او لدوغىز
وقت شهره بير قابدان گير بوب آزى قابيلاردان داخل او لون چون که
هامىزى بير ليکده گوزه لە ياخشى قدما متلى ايگىت آنانين اوغلان لارى
گورديك لرى اوچون اوچون گوز و ورم الارندان قورخورام گله جلك قضانى
قباغنى صالح امامق چتىن در ولى تى بيرلى او لمان لازم دور .

بوپرون ياخشى ميوه لرندن و محصولاتندن بير قدر بال . بسته .
فندق ، مرصافي ، ادو به گوتورب عزيز مصر اوچون هديه آپارون و
حضرت ابراهيم دن يادگار قالمش بو عمamه نى ده منيم طرفىمن دن آپارون
عزيز مصره بيشكش ائلهين بلکه سيزه داها آرتيق حرمت ائده و چوخ
آذوقه لر و شره و چوال لاروز اقويو لوپ دالى قابيارولان پول لارى ده گنه
آپاروب عزيز مصره تسلیم ائدون بلکه سهو ائله مشرلي يا اينكه سيزى صناماق
ايسته مشرلار آلاچاغز بوغدا اوچون دها آيرىجا پول آپارون هرشىئه قادر
اولان الله او آدامين يانندا سيزه كمك او لسون قارداشىزى و بوغدا لارى

آلوب سلامت يانماگله سيز .

يعقوب اوغلانلارى ايكيجى دفعه مصروف

حضرت يعقوب بىن يامىنин او زوندن او پدى و او غلارنا اونى امانت تاپشىرىدى او غلانلارى دابىن يامىن طرفىدىن حضرت يعقوبى يىناندۇردىلار آپاراجاقلارى پېشكىشلىرى و بوغدا اوچون لازم اولان قىاغجا ئاتارلان پول لارى و بىن يامىننى گوتورىپ مصربه يولاندىلار . مصربه پايتىخە داخل اولدقلارى وقت آنالارى نىن تاپشىرىدغا گورە آئرى آئرى قاپىلاران داخل اولدولار يىنشوت عزيز مصروفون (حضرت يوسفىن) حضور نىدە دور دولار يىشىرلە قاپانوب سىجىدە ائتىدىلر و كچىك قارداش لارى بىن يامىننى او زىلە بىر لىكىدە گىتىرد تىلرنلى عرض ائلەدىر و حضرت يعقوبىن و تىرىدىنى گىتىرىپ تقدىم ائلەدىلر و دئىدى لر بىن يامىننى ئەتكەن ئەتكەن عىمامەنى گىتىرىپ يعقوب سىزە هدىيە گونددى و سلام اىلەدى و بىو عىمامە بىيوك بايامزدان قالۇ بىدور قبۇل ائلەمگىزى خواهش ائتدى . حضرت يوسف عىمامەنى ئىينە آلوب اوپدى و گوزلرنە سورتىدى شاد اولدى و راضىلىق ائلدى .

حضرت يوسف ئۇنىن ناظرنى چاغرۇپ و بىر حيوان بوغازلىوب پىشتىرمە سىنى قۇناق لار اوچون طمان حاضر ائدىلىمە سىنى ئىسر ائلەدى و قارداش لارنى گورسە دىب دئى بى آدام لار او زاق يول دان گلوب لر .

اونلارى ائوه آپارون و حيوانلارناييم وئرون و اوزلارنى را ختلندرون
گون اورتاجاغى منيم سفرمه حاضر او لىسونلار

بو سوزار مصروف دىيل ايله دنىشىلدىغى اوچون حضرت يو سفن
نەلر امرا ئىتدىيگىنى قارداش لارى آنامادلار . حضرت يو سفن امرنە گورە
ناظر يعقوب او غلانلارنى گوتورب حيوانلار يلە باهم ائوه آپاردى يعقوب
او غلانلارى هارا آپاردى لارنى و نىچە او لا جاق لارنى بىلمىرلەر .

ائوبن قابوسنا يېتىشىنده قورخويما دوشدولر و پوللارون يو كلىرى
ايىجندە چىخدىنى دوشونب عزيز مصروف غضبىنه دوچار أولدى لارقى واوز
لرى دە حيوانلارى دابوندان صورا عزيز مصروف مالى و قولى او لا جاق لارنى
گمان ائىدى لە بوسېھ قورخاق بىر حال ايله ناظره دئى لە .

اي آغا بىز او لىكى دفعە يول لارمىزى وئروپ سىزدىن بوغدا آلدق
يو كلىرى گوتورپ ي سوردمزا كېتىدىك چووال لارمىزى آچىغۇز وقت
يول لارى تمام كمان كىيسە سىلە چووال لامزون آغىزىندا گوردوخ او يول لارى
بىز او زيانمزا صالح مادق گوتوروپ ايندى سىزە كېتىرىشىك و آلا جاغز
بوغدا اوچون دە آيرجا پول وارمز درەر حالدا بىز خيانىت اندە نلردىن
دەكىل اىك و او بوللارون دا كېمىلر طرفىدىن چووال لارمىزابچىنە قوبۇلدۇغانان
خېرىز يو خىدور .

ناظر او نلارون قور خوقىلارنى گوروپ دئى قوخماين .
سىزە اذىت ائدى يلىمە جىك آلدغىز بوغدا لارون بول لارى منه وئرى يلو بىر
سىز عزيز مصروف ناق سىزو او نلا بىر سفرەدە طعام بىھ جىك سىز خاطر زى

خوش دوتون

ناظر صورا يعقوب او غلانلارنى ائوه آپاردى ال ، آياقلارنى يوماڭ اوچون صوگىتىرىدى او نلارارال آياقلارنى يەمدوهار و حيوانلارنى ساييم و ئىردىلىر و شمعونى گىتىرۈپ او نلارۇن ياننا قويىدى يعقوب او غلانلارى را حتىله نوب عزيز مصرون گلمەسىنە منتظر او لدولار گىتىرىدىكلىرى هدىيەلرى چخاروب حاضر ائتدىلىر . بير قدر صورا عزيز مصرون گلمگەدە او لدوغى خبر و ئىردىلىر يعفوب او غلانلارى هدىيەلرى گۇتوروپ عزيز مصرون او طاغىنا آپاردىلار و ئوزگەر كىمى او نلاردا صىفە دوردى لار . عزيز مصراوئە داخل او لدوغى وقت حضورىنە يېرلاكىلوب تعظيم ائتدىلىر حضرت يوسف او نلارون احوالنى سوروشدى بير قوجا آتامز وادرر دمىشىز او نىتجە دور صاغدر ، احوالى ياخشىدر

يعقوب او غلانلارى باش اگدىلىر و او نلاردان بيرىسى جواب وئرىدى .

بلى آتامز صاغدر آنجاق او غلو نون آيرى لقندان چوخ غصەل نوب آغلادغى چون دوشىگۇن او لموشدرگەنە اگىلوب تعظيم ائتدىلىر . حضرت يوسف گۆز لرنى دولاندروپ آنا بير قارداشى بىن يامىنى گوردى ردئى

منە دىدىيگىز كچىك قارداشىز بودر ؟

يعقوب او غلان لارى بودر دىبوب باش اگدىلىر حضرت يوسف قار -

داشینی گورندن صورا او نا قانی قاینادی و گوزلری یا شاردی تئزاوردان
گیجوب آثری از طاغاگیردی بیر آز آغلادی و صواوزنی یو یوب گلدی.

حضرت یوسف قارداداشلار یاه بیر سفر ۵۵

طعم سفره سنین حاضر لانمسینی امری ایله دی و سفره چی باشی
سینا دئدی :

سفره باشیندا او ن لاری بیر بیوک بیر خردا قرار ایله اگلشدرون
عزیز مصروف بويوردى کیمی او ن لاری سفره باشیندا بیر بیوک
قاردادشی بیر خيردا قارداش ایله اگلشدرسلر هر ایکی قارداشا بیر لیده
طعم ويردلر . قوناق گلن مصطلری ده او ن لاردان آئرا اگلشدروپ خوراک
وئردیلر . چونکه مصرلی لر کنارдан گلمه او ز که آدام لاریله بیر قابدا
خوراک يشه گی واون لارون ایچدی گی بیر قابدان صو ایچمه گی گناه .
بیلدیلر يعقوب او غلان لاری او ن بیر او لدو قلاری او چون بین یامینی
سفره یاشیندا يالقوز خوراک يشه گه مجبور قالدی حضرت یوسف محض
اینکه بین یامینی خاطری پریشان او لماسین او ز قبا غنداد کی خود را کلر
دن آئیروب او نا پای گوندردی و او ن هامدان آرتیق ایله دی او بیری .
قارداش لارناد او ز قبا غنداد کی خوراکلر دن پای گوندردی يعقوب او غلان
لاری عزیز مصره قوناق او لدو قلاری او چون گشجه نی ده او نون ائوینده

قالمالى اولدولار .

حضرت يوسف ائوينين ناطرنى ياننا چاغروب دىدى ،
ائونلار او زاق يولدان گلوبىلر يورغوندرلار بىزلىرى داراولماق
وازلىرى ياخشى جا راحتمىك اوچون گنه سفردە كى قرارايله هر اي كيسىنە
بىر اطاق وئروتك قالان كوچك قارداش لارنى دا منيم او طاقىن يانندا كى
او طاقدا يشۇر .

حضرت يوسف و بىن يامىن

ناظر عزيز مصرون بويوردوغى كىمىي ايلەدى گىچە حضرت يوسف
يانندا كى او طاغىن قابوسىنى آچدى قارداشى بىن يامىنى مهربان دىليھ
اوز او طاقناڭىزدى يانندا اڭلشدۈپ او زونى اونا تانىتدى اي كى قارداش
سەوندىكىلەرندن قوجاقلاشوب آغلادلار . بىن يامىن قارداشىندا آيرى
دوشەندەن چوخ غصەلر چىكدى گىبي و آتاسىنین آرتىق درجه دە مصىبت
دوشكۇنى او لدوغىنى قارداشىنا نقل ائلەدى حضرت يوسف اونا تسلى
ۋەرۇب دئى :

من سىنин قارداشىن يو سفم حمد السون الله كە ايندې كىمىي صاخ
قالشام غصە ئەلەمە من سى بىر تدبىر ايلە او ز يانىمدا صاخلىجا گاملاك
بۇنى او بىرى قارداشلار يوا بىلدەمە .

بین یامین - عزیز قارداشیم بویوردغیز چوخ یاخشی و آرتیق
یاخشی لیدا قالاء اماقوجا دوشگون آتمز نتجه اولسون بوقدرایللردن
بری سینین آیرلغندان آغلیا گوزلری گورمز اولموشدرا ایندی ده
من بورادا قالسام ممکن دایانا ییلمز وفات ائدهر .

حضرت یوسف - من اونی دا گنبره جگم داها بوقدر آییری لیق
کفایت در بوندان صورا هاممیزه بیرلیکده گون گنجیر جییک آنجاق
سن منیم اولدوغیمی ڈاردا شلا روا بسولدورمه و ائدیگیم تدبیر منتظر
اول تاگورنه او لاجاق .

بین یامین ساكت و راضی اولوب او طاغنا گشتدى يعقوب او غلان
لارى اوچ گون عزیز مصره قوناق قالدى لار صورا يوردلارنا قایتماق
اوچون اجازه ایستدلر حضرت یوسف ناظرنى حضورنه چاغروپ اون
بیردهونى بوغدا ائله یسو كله دوب اونلارا وئریلمەسینى امر ایله دى و
اوزونون صو ایچدگى قیزل طاسینى يغفوین او غلان لارنى کىچیك نىن
دەوھسینین يو کىنین آراسىندا گىز لددىلمەسینى ناظرنە خصوصى صورتىدە
أونا تاپشىردى .

قىزىل طاس

حضرت ابراهيم پيغمبرون شريعتىنده بئله اتسى كە بير شخص

او غرولاندغى مالىنى او غرونين اللنه دوتاردى سه او غرولق ائندەن آدام ايکى
ايل مال صاحبىنه قوللوق ائتمەگە بور جلو او لوردى يعقوبىن او غلان
لارىدا بىوك بابالارى او لان حضرت ابراهيمىن دىنىنده ائدلر حضرت
يوسف بو تدبىرى ايله قارداشى بىن يامىنى يانندا ضاخلامان ايستەدى موسى
يىغىبرون زمانەدن بو حكم جارى ايدى اونسون شريعتىنده بو حكم
منسخ اولدى .

يعقوب او غلان لارى يو كلىرى گوتوروب يوللاندىلار پايتخىن
قاپىندان چخدىلار بو اثنادە عزيز مصرون (حضرت ي يوسف) تدبىرى ايله
بىر نفر اونلارون دالىسيجا گوندەر و لدب سسلندى .
اي كاروان اهلى سىزون اىچىرەدە او غسىرى وار گتىمەئىن شهرە
قائدون كە يو كلىروز آختارلمالىيدى .

يعقوب او غلان لارى حىرتە دوشدى لرونەلرى نىن ائتمىش او لدوغنى
سوروشدى لمامور عزيز مصرون صوا ىچدى گى (يايانكە او نون واسطە
سېلە يو خولارى تعبير ائندە بىلدى گى) قىزل طاسى يوخ او لدغىنى بىلدىرىدى
و هر كىم گتىرۇپ وئرسە بىر بىوك آذوقە هدىنە آلا بىلە جىگىنى خبر و ئىرىدى
عزيز مصرون اشۇ ناظرى دە مامور لرا يلە گلۇپ كاروان اهلىنەن ياننا
يتشىدى اونلاروى شهرە قايتارلۇپ يو كلىرنىن آختارلماسىنى امر اىتدى
يعقوبىن او غلان لارى دىدى لر :

بىز او غسىرى دىگىل ائڭ اىگر او غسىرى او لسا اىسلىق كېچن دفعە
يو كلىرىمىزىن اىچىننە بوللازى بىر دە گتىرۇپ سىزە وئرمىزدىك .

الحاصل ناظرون امريله کاروان اهلنین هاميسنی شهره قایتاروپ
عزيز مصرنون ياننا گتيردلر يعقوب اوغلانلارى باش اگىپ دوردى لار .
عزيز مصرانلارا دئى سىزه ائتدىكىم ياخشىلىق لارون عوضى بوايىدى
كە او زومە مخصوص او لان طاس او غورلانسىن ؟

يعقوب اوغلانلارنىن سوز بىليجى سى يهودا جواب وئروپ دىدى :
بىز هىچ بېر وقت سىره خيانت ائندىلاردن دگلىك على المخصوص يو كلر -
يميزون ايچىنдин چخان پوللارى قایتاروپ سىزه گتير مىكلى گىمىزدە
دئىكلىرىمىزون و او زومىن دوغۇلۇغۇزما بىيوك دليل او لمالىدر .
عزيز مصر - سىزه دئەدلر كە يقينىأ اوغرۇ سوزلا لەكەن هەحالدا
بىزام مالىمەز او غورلانوب در يو كلر آختاردىلا جاقدر سزدىن چخماسا
آزادسز ولى سىزدىن تاپىلسا جزايسىنى او زوز تعىين ائدون .

يعقوب اوغلانلارى او زارنه آرخاين او لدوقلارى او چون دىدىلر
بىزىم دىنمىزدە اوغرۇ مالى صاحبىنин اسىر وقولى او لار سىزدە
مالىز هە كىمەدە چخارسا اونى او زى زە قول ايلەئىن .

مصر پادشاهلغىنин قانونىنده اوغرۇلارى دوتوب اسىر ائله مەك يوخ
ايدى اوغرۇ بىر عوضىنە ايكى وئروپ آزاد او لوردى يوسف دەقارداشى
بىن يامىنى يانندا ساخلاماق او چون جزايسى نىن يعقوب اوغلان لارنىن
دىنه موافق او لماسىنى قبول ائتدى يو كلر ائتدىسر لرى عزيز مصرنون
كتخداسى بىيوك قارداشىن بىن كونىن آختارماقا باشلىيوب كىچىگەنە چاتدى
كىچىگەن يو كن آختاراندا قىزىل طاس بىن يامىنин يو كى آراسىندا

چخدى او لار قىزاروب و بىن يامىنى مذمت ايليوپ دىدىلىر :

اي راحيل او غلى بونرسواى ليقدىرىزيم باشمىز اكتىر رسز همىشە
بىزە سىزدىن بلايتىشر آتامزا نە جواب وئروه جىك ؟

بىن يامىن - بلا همىشە سىزدىن بىزە رىتشوب دور قارداشمى آپاروب
بوخ ايلەدوز قىزىل طاس دن منىم خېرىم يو خىدور كېچىن دفعە سوللار
يو كلرون اىچىنده نە سياق چىخدى و كەمین طرفدن قويىل موشدى بودفعەدە
بو طاس منىم يو كومىن اىچىندىن چىخدى گنه او جورە قويول مىشدى ائندى
دەمنى بورادا اوغرى آدىله بوراخىب گىڭىدە جىكسىز .

يعقوب اوغلانلارى ئوزلۇنى حضرت يوسفە دوتوب دئەدىلر
شر يعتمىزىن قانوننە گورە بواغلان سىزىن غلامزدر بونون قارداشى
يوسفە بونون كىمى اوغورلىق ائله منشى (۱)

اما سىزون اميرىزلىه ، بواوغلانى آتساسىغا سلامت قايتارماق
شر طىلە آلوب گىيرمشوق اگر بونى بورادا ساخلاساز او ندا بىز بونون
آتساسىن ياننا گەدە بىلمىرىك و آتساسى دا اونون آيرى لغناناتاپ ايدە بىلەن.
بونا گورە او نون عوضىنە بىزدىن بىرى مزى صاخلا كە حقمىزىدە بىلوك
احسان ائمىش او لار سز .

عزىز مصر دئىدى بىز سىزون فتووازە عمل ائندىك امما لا اوغورلا
يانن عوضىنە ئوزگەنلى نىتجە دوتوب سا حلاماق او لا يىلر ؟ بونى بىز ايدە
بىلمەرىك فرعوندا راضى اولماز .

مايوس قايدىش

يعقوب اوغلانلارى بىن يامىتىن آزاد ائدىلمە يە جىگىنى آنادىللار

(١) حضرت يعقوبىن بير باجىسى وارايىدى اسوولادى يوخ ائدى

أوناڭورە حضرت يوسفى يعقوبىن خواهش ئىلىوب آپاروب اوزياندا ساحلردى بىرمەت صورا يعقوبىن كونلى اوغلۇنى ايستەدى يوسفى الماك اوچون باجى سىنин يانتاڭادى باجىسى يوسمە وئرمەمەز لىك ائلەدى اما يعقوب ال چىمەدى بىوك قارداشلارى اسحق دن كمر يادگار قالمشدى باجىسى او كمىرى گىزلىنجه يوسفىن بالنانىن آلتىندان بىلەن باغلادى .

يعقوب يوسفى آپاران وقت با جسى دىدى كمر اوغورلاند بدر آختاردلار يوسفىن بىلەن تاپىلدى بوسېبە يوسف اىكى اىل بى سىنин يانندا قالماغانمۇجاپوراولدى . ايندى قاردشلارى بوردا او نا اشارەاتىدىلر مايوس اولمۇپ بىر طرفە حكىلىدىلر . آتالارى نىن ياننا اوزى له كىدە جىكىنى و نەجواب وئە جىكلەرنى دوشۇنەلر . يەودا او نلارا دىدى : بو اوغلانى سلامت قايتاروب اوزىنە تسامىم اىدە جە گىمز آتام يانندا عەهد اشتىدىك ايندى دە بونى بورادا قوبۇپ گىۋىرىك . بۇندان قاباق يوسفىن حىقىنەدە بىلە دىك دوغىسى من آتامىن يَا نىقا ياتمىيوب بورادا فالاجام مىگر اينكە آتام اجازە وىرە صوراڭلەم ايندى سىزگىذون احوالاتى آتاما اولدۇغى كىمى دىشىز ؟

بىن يامىتىن اىشى نىن آخرنى گۈزلە مك يَا اينكە قايتىماغى اوچون

آتاسىندان اجازە اىستەمك جەنە آذوقە حصە سىنى گۆتۈرۈپ مىرىدى قالدى

فالان نوققوز قارداشى يو كلنى گوتوروپ كنعانه قايدرلار آتالارنىن
ياناڭلۇپ دئىيلر .

آتا اوغلون بىن يامىنин يو كى آرسىدان عزيز مصرون اوغرولانمش
قىزىل طاسى چىخدى بوسېبە عزيز مصربىزىم شريعتىمىزون فتوا سىله
اوغرولغى اوچون اونى دوتوب اونه قول صاخلادى بيراونون اوغرى
اولدوغىنى بىلىمیرن اما طاسىن اونون يو كى آرسىدان چىخدى گوردوك
اگر اينانماسان بىزىلە برا بىرگلن قافلەدن صوروش ئون لاردا بولىنى
گوردىلىرو قارداشىم يهودا اونون ايشىنин آخرنى گوزلەمك اوچون
مىصردە قالدى

حضرت يعقوب بولىنى داها آرتىق غصەلندى يانىقلى صورتىدە
آغلادى و دوتوب اوغلان لارنا دئىدى بودا سىزون بير حىلەز در يوخسا
بىزىم شريعىمىزىن قانونىنى عزيز مصرنە بىلىرىدى هزحالدا صبر گوزەل
بىرىشى در صبردى اوز كە چارم يو خدر صبرائىدەرم بلکە الله تعالى منه او
اوچ قارداشى يئە قلبىمە كى درد و غصەلرى آنجاق الله تعالى يە عرض
ائىدە بىلەرم. منى او زحالىمە بوراخن بىرىشى وار كە اونى من بىلىم سىز
بىلىم سىز قايدىدون مصربە يوسفى و قارداشلارنى آختاروب تابىن مئىم يَا
نماگىپرون

حضرت يوسف او شاغ ايگىل گوردى يسخويا گسۋە حضرت
يعقوب اونون ئولدى گىتى اينان ميوه صاغ قالدىغىنى اميدائىدردى او يو خو
نون تعبيرى نىن تاثيرىلە و گىچىن دفعە اوغلان لارنىن يو كلىرى آراسىندا

بوللارى قايتارلماغى و بودفعه يىن يامىنин بوسىاق ايله صاخلانىلماسى سېبىلە يوسفىن مىصردە او لماف گمانى حضرت يعقوبىن اورە گىنە داملامىشدى بوسىبە يوسفى وقارداش لارنى آخنارماق اوچون اوغلان لارنى مىصرە قايتار ماغا مجبور ايلەدى

اوچونجى گلىش، مايوس

دوقوزقارداش آتالارى يعقوبىن امرى لە مىصرە دوندلۇر و آذوقە آلا بىلەك اوچون بىرقىدرىيون و بىقدىرىباغ گوتوروب مىصرە گىلدى لىر عزيز مىصرون حضورنە داخل او لوب عاجزلىك ايلە دئىدى لىر اي عزيز مىصر آجليق بىزە غلبە ائدى و آذوقە آلماق اوچون گىتىردى گمېز متاعدە آزدر سن بىزە رحم و احسان ائلە متاعمىزون آزلغىنا باخميوب احتياجمىزە گورە آذوقە و ئۇرۇئىصدق ايدوب قارداشمېزى بىزە باغشلا آتامز دوشگون بىرقوجا در و يوسفدن آيرى لالى دردىلىدەر ايندى بىن يامىنин آيرلىقى دا او نون دردى اوستە درد گىتىردى داها آغلاماق دان گۈزلىرى گورمز او لوب و ئولوم حالىنە ياخىنلاشىپ يعقوب اوغلان لارى بوسوزلىرى دىيوب آغلادى لارو حضرت يوسمە رحم اشتمە سېچون يالواردلار بونلارون حالى حضرت يوسمە تائىر ايلەدى آجلق و غصەنин او نلارا چوخ اثر ائتىويش او لدوغۇنى آنلادى داها او نلارا تائىتىماق اىستەدى گولراوزى لە قارداش لارنا دىدى .

بىلىرىسىز يوسفه و قارداشينا نه ايدىز ؟

يوسفى قويوي ياصالدىز آناسينى او نا حسرت قويىدوز سىز بىلە دىز
 كە يوسفى الله تعالى صاخلار و بويىرە كېتىر و پ پادشاھلىق وئردر
 يعقوب او غلانلارى عزيزمصرۇن بوسۇز لرندن شبهە يە دوشدىلەر و
 يقىن حاصل ايتىك او چون دىدىلەر سن يوسف سن .
 عزيزمصر دىدى بلى من يوسمىم وياننداكنى گورسەدوب - بسoda
 بىن يامىن مەن يىم قارداشىم در .

يعقوب او غلانلارى خجالات او لوپ حضرت يوسفدن قورخدولار
 وعذر ايستيوب باغشلارى او چون يالوارىب دىدىلەر .
 بىز سەنين حقيقىنە پىسىلىك و خطا ائلەدىك الله تعالى سەنين رتبەوى
 بىزيم او ستمزە او جالتى بىز يامانلىق ائلەدىك سن بىزيم تقصىر مىزدەن كىچى
 و باغشلا .

شاد

حضرت يوسف قارداش لارنىن قورخدەنلىق آنادى اونلارا مەربانلىق
 ايدوب تسلى وئردى و دىدى سىز منه يامانلىق ائلەدەز اما من بسوگون
 باجارتايىم قىدرسىزە ئىسمىيە جىگم و ائندىكلىروزدە انتقامنى آلمىيا جاغام
 سىز مەن يىم قارداشلارم سىز بتون تقسىر لىرۇزى باغشلادىم بوندان صوراھامى
 مز بوردا خوشبخت ياشىوب گون كېچىرە جىك ايندى آذوقە لىرۇزى
 گوتوروب كىانە قائىدىن آنامى و بتون اهل عىالينى بورا يَا كېتىرون و

منیم مصدره او لان جاه جلالیمی و عزتیمی آناما بیلدرون گوزوزله گورد
کلروزی او نا عرض ائدون و «بیون که یوسف دیبور الله منی فرعونین
تمام ائوینه آغا و مصرون تمام ولايته حاکم ائلیوبدر مصدره گلسين
قحطليک ايليندن هله بشش ايل داهما قالوبدر اگر اورادا قالساز آجلسق
سيزى تلف ائدر اما سيزى بورادا بسلرم .

حضرت یوسف بوسوزلری دیوب آغلادی بين یامینین بوینونی
قوچاخلاadi او بیری قارداشلاري ايلده گوروشوب سهونمکدن آغلاشدلار
بوسس و خبر فرعونین قولاغينا يتشدی او دا شاد او لوپ حضرت یوسفی
ياننا چاغيروب دئدی :

قارداش لاروا آرتيق آذوقه و تر كتعانه قايتار او زلری و او شاق لاری
اوچون آرابالار گوندر آتاوی او شاق لارنى گوتوروب مصدره گلسينلر و
سنہ فرمان ائديرم که بونلاري ايده سن و آتاون دا گوزى لابادانلىق لارى
داليسينجا قالماسين من او لارا مصدره لاب يېرلرون متلر و ئەرەجىم .

سەۋىنجەلى دوشدى لى

يعقوب او غلاalarى آرتيق شاد او لوپ فرعونين امرنه موافق عمل
ائتدىلر حضرت یوسف او نلار آرابالار ويول آذوقهسى و پالتار و تردى
و آناسى اوچون ياخشى هذىھ لر گوندردى قالله اھلى مصدردن آيرىلدى
گلوب كتعانه باخپنلاشدلار يهودا دئدى که یوسفين قانلى گوينىگىشى

آناسینيا من آپارمشديم ويوسفين اولوم خبرى له او نون ثوره گينى داغلا.
مشدم ايندىده يوسفين مژده كويىنگىنى من آپارا جاگام و آتمazon دردىلى
اوره گينى شادلاندرا جاگام او لار راضى او لسوپ يهودا او لاردان قباق
آناسينين يانبا مژدچى گوندردىلر .

محبت جلوهسى

حضرت يعقوбин دائم الاوقات فكري ذهني يوسف ايله مشغول
ايدي اونى گاه يوخودا گوروب آغوش محبته آلاردى و گوزلرندن او بوب
عاليم روياده تسلى تاپاردى يوخودان آيلاندان صورا يوسفي او زيانىدا
گورميوپ غصه له نودى وا يوسفم ديبوب آغلادى بو فكرلر حضرت
يعقوبده طبيعى عادت او لموشدى .

يهودا كويىندىگى كه يوسف وئرمىشى گتيروب ائوه گينه حضرت
يعقوب يوسفين فكري ايله مشغول ايدي يهودا كويىنگى آناسينين گوزلرين
عزيز آنا بويوسفين صاغلق كويىنگى در قباقجا او نون خبرىنى وئرمك
اوچون قانلى كويىنگىنى من سنه گنيرمشديم بودفعه ده صاغلق كويىنگىنى
گىردىم مژدهسى اوچون گناهلاميزون با غشلانما غنى ايستردم .

حضرت يعقوب كويىنگى آلوب اوره گينىن باشينا قويدى واونى
ايگلىوب يوسفين عطرنى آلدى سەوينجىندىن كونلى شاد او لوب گوزلرى
ايشىخلاندى بيرايىكى گوندىن صورا حضرت يوسفين گوندردىگى آذوقەلر

آرابالارى اوپىرى او شاق لار گلوب يتشدى لر آنالارئين الينى اوپوب
 آيقلار نادوشدو لر گناهلازىن با غشلادى حضرت يعقوب او لارون قفصىرنىن
 گتچىدى و صورا يو سفين احو الاتنى و فرعونىن دىدى كىرنى آنالارناعرەن
 ايلەدىلىر و حاضر لىتىب مصراھ گىتمك واجب او لە دوغىنى بىلدىلىر حضرت
 يعقوب دىدى ايندى كە او غلۇم يو سف صاغدر شولمە مىشدن قاباڭ گىدوب
 او زۇنى گۈرمەلى يىم .

حضرت يعقوب ائولادىنن مصراھ گلمىكلرى

يعقوب او غلان لارى يول تدار كى حاضر لادلار او ج گوندىن صوزا
 حضرت او لاردى ايلە عرابەلارا اگلىشىلىر كىنعاىندە مصراھ طرف يولاندalar
 يهودا قباڭچا گلوب حضرت يو سف خبر وئرىدى كە آتامىز گلور

وصال دىدار يىندن شاداولوب

حضرت يو سف آتاسىنىن گلدىيگىنى بىلوب آرتىق جلال اىسلە
 حضرت يعقوبىن استقبالىن گىلدى ياخون لاشدىق وقت قارداش لارى حضرت
 يو سفين قباڭنا گلې سىجىدە ايلەدلر . حضرت يو سف آتاسىنىن يانيا گلوب
 بعد از سلام گورۇش واپوشوب الله دعا و ثنا ايلەدلر و فرعون دا حضرت
 يعقوبە چوخ حرمت ايلدى پايان

ياشاسىن ايرانىن خلق مسلمانلارى

آذربایجانین بویوک افتخار یاردان کتاب چاپ ائلین مرحوم حاج
حسن قمری واونون حرمتلی او غلی سیروس قمری نئچه ایللربویسی
آذربایجانین ایشیقلی و کونشلی ادبیاتین حفظ ائله‌مک ایچون چو خلی
مبازه‌لر ایلیوب‌لر بوناگورا حفلرین ضای ائمه‌یب آدلارین خوشلو -
قونان یادالبروق یاشاسین انقلاب ساحتنه چالشان مسلمان خلقی سلام
او لسون نهضت یولوندا قانه بله شن شهیدلره .

آذربایجان مدنی جمعیت لرینین طرفندن (ساوالان)